VISŲ ŠALIŲ KATALIKAI DARBININKAI VIENYKITĖSI

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠV. JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

EINA ANTRADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS

EINA NUO 1915 METŲ — SOUTH BOSTON, MASS., LAPKRIČIO-NOVEMBER 11 D., 1930 M., Nr. 87 — KAINA 5 CENT

LIETUVOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ MEMORANDUMAS PREZIDENTUI DĖL UŽSIENIŲ POLITIKOS

Siekdama nepriklausomos Lietuvos Respublikos stiprėjimo ir trokšdama kogrcičiausia susilaukti susijungimo po vienos tėvynės sparnais visų Lietuvos žemių, L. K. Demokratų Partija, atlikdama savo pareigą, jau ne pirmą kartą kreipia Tamstos, kaipo stovinčio prie Respublikos vairo, dėmesį į tai, kad pasirinktieji mūsų valstybės reikalams tvarkyti būdai ir, ypatingai užsienių politikos srityje, skaldo ir silpnina mūsų kraštą. Didelio susirūpinimo mums teikė ir tebeteikia padarytas Vilniaus klausime nusileidimas lenkams. Buvusio Ministerio Pirmininko p. Voldemaro paskelbtoji taika su lenkais be jokių sąlygų Genevoje 1927 m. gruodžio mėn. pavertė Vilniaus bylą techniškų klausimų eile. Šiuo smūgiu padarytąjai žaizdai dar neužgijus, štai vėl suduodamas naujas gal dar skaudesnis smūgis Klaipėdos Kraštui, tokiu dideliu vargu prisiglaudusiam prie Didžiosios Lietuvos.

Šiuo atveju turime galvoje paskutinių dienų žygius Lietuvos Delegacijos Genevoje, kuriais sugriauta visos metų eilės kruopštus darbas grąžinti mūsų tautai tą, virš 600 metų po vokiečių jungu buvusį Kraštą. Matyti, eidama p. Voldemaro duotu Vokietijai nelemtu pažadu rišti Mažosios Lietuvos reikalus su Vokietijos Vyriausybe, Lietuvos Delegacija Genevoje nepaprastu lengvumu padarė aktą, kurio pasekos yra itin žalingos visai Lietuvai, nes tuo pripažino svetimos valstybės naudai teisę į Lietuvos Respublikos teritorijos dalį, kurią teisę Lietuva įsigijo tam tikra tarptautine konvencija.

Laikydami bereikalingu daiktu smulkiai nagrinėti šio akto pasekas, mes, L. K. D. P. Centro Komitetas, skaitome savo pareiga iškelti tik kai kurias to akto politines ir juridines pasekas. Pirmu, jisai nusileidimu:

a) paremiama Vokiečių skleidžiamoji pasaulinėje opinijoje tezė apie padėties nenormalumą atsivadavusiuose nuo Vokietijos kraštuose ir dėlto laikinumą Vokietijos rytų sienų;

b) Klaipėdos Krašto reikalai, kurie yra Lietuvos vidaus reikalai, padaroma, priešingai visiems teisiškiems nuostatams, derybų objektu tarp Lietuvos ir Vokietijos ir sudaroma vokiečiams nuolatinės intervencijos galimybė bei teisė;

c) įvedama šalia konvencijos naujos nepastovių asmeniškų susitarimų normos, toli išeinančios už konvencijos ribų ir siaurinančios mūsų suverenumo teises Klaipėdos Krašte;

d) mažinama Gubernatūros institucijos reikšmė, atimant gubernatoriui teisę laisvai skirti Direktorijos pirmininką ir tuo būdu galimybę, reikalui esant, paleisti seimelį, kuo anuliuojama galimybė turėti tinkamos įtakos į Klaipėdos Krašto tvarkymą.

Netenka aiškinti, kad šitokia situacija Klaipėdos Krašte pakerta lietuvybei šaknis, o vokietininkų pastangas rengti Klaipėdos Krašto grąžinimą Vokietijai nepaprastai stiprina. Ir visa tai įvyksta rieš pat seimelio rinkimus; nenuostabu tat, kad šituo Lietuvai suduotu smūgiu yra labai patenkinti vokietininkai, nes jis buvo reikalingas jų susmukusiam vardui pakelti ir parodyti, kad prieš jų partijų norus lenkiasi Lietuva. Šis žygis turi susilpninti plačiai pasireiškusį Klaipėdos Krašte vokiečių tarpe norą lojalaus bendradarbiavimo su Lietuva konvencijos ribose. Plačiosiose suvokietintų lietuvių masėse, kurių tautinė sąmonė vos pradėjo atbusti, šis vokietininkų laimėjimas sukels kerštо ir persekiojimų baimę, nepasitikėjimą lietuvybės jėgomis, palauš jų pasiryžimą kovoti su vokiška visagalybe. Lietuvos piliečiams, gyvenantiems Klaipėdos Krašte ir turėjusiems politines teises, dabar jos atimtos, o aptavusieji Vokietijos pilietybę vokietininkai paliekama laisvai gyventi Klaipėdos Krašte ir varyti vokietinimo darbą.

Giliai apgailestaudami turime konstatuoti, kad šie liūdni faktai vyksta Vytauto Didžiojo Jubiliejaus metais, kada, vieton stiprinti lietuvybės dvasią, tarsi tyčia atsižadama to mūsų valstybės genijaus siektų politinių idealų.

Mūsų giliu įsitikinimu atstovavusioji Lietuvai Delegacija yra prasilenkusi su gyvaisiais Tautos interesais ir dėlto jos pasižadėjimai turėtų būti anuliuoti, o Klaipėdos Krašto valdymas įvestas į teisėtas ir iš Lietuvos suvereniteto į tą kraštą išeinančias vėžes. Lygiagrečiai L. K. D. P. C. Komitetas laiko reikalingu pabrėžti, kad mūsų valstybės dideli pralaimėjimai užsienio politikos srityje pastaruoju metu svarbiausia pareina iš mūsų valstybės gyvenimo išėjimo iš teisinių vėžių, iš vidaus susiskaldymo, iš nebuvimo autoriteto, imponuojančio Europos demokratinei visuomenei.

Akyvaizdoje šių liūdnų faktų C. Komitetas mano, kad yra atėjęs laikas sutvarkyti teisinę krašto padėtį, grąžinant Tautai jai priklausančią teisę pačiai spręsti savo gyvuosius reikalus.

L. K. D. P. C. Komiteto įgaliojimu

(pas.) *Dr. L. Bistras*, Pirmininkas

(pas.) *Ant. Repšys*, Sekretorius.

1930—V. D. m. X. 7.

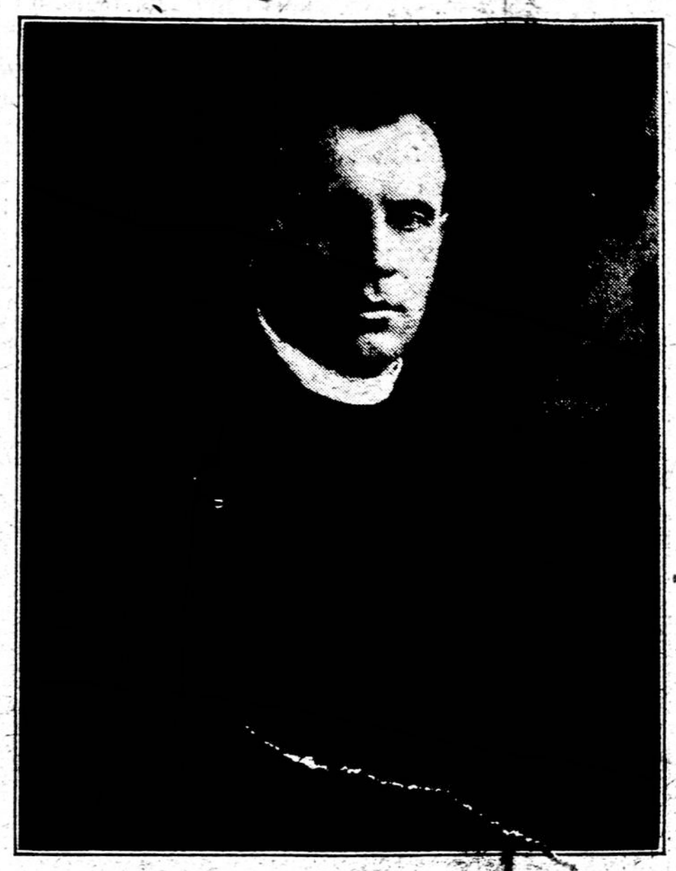

KUN. S. P. REMEIKA, Karalienės Angelų parapijos klebonas; Katalikų Spaudos komisijos narys, Brooklyn, N. Y.

PATYS BOLŠEVIKAI APIESAVO ŪKIO REZULTATUS

BERLYNAS. — Žiniomis iš Maskvos, Sovietų spauda paskelbė antrų metų plano įvykdymo rezultatus. Pasak laikraščių, bendra Sovietų Rusijos ūkio pramonės produkcija padidėjusi 25 proc., o pereitais metais — 24 proc. Sunkiosios pramonės gamyba padidėjo 38 proc., lengvosios — 11 proc. Bendra rusų pramonės produkcija pereitais metais padidėjo 19,7 proc., palyginti su prieškariniu laiku. Pereitais metais į pramonę buvo įdėta 3,75 milijardų rublių. Anglių produkcija, palyginti su prieškariniu laiku, padidėjo 17,6 proc., naftos — 26 proc., [illegible] geležies—24 proc., plieno—17,6 proc., ir susisiekimo medžiagos — 14,5 proc. Paskutiniu laiku elektros jėgos gamyba padidėjo 43,2 proc. Sunkioj pramonėj dirbančių darbininkų skaičius paskutiniais metais padidėjo 13,4 proc.

42 PRINCETONO STUDENTAI SUSPENDUOTI UŽ RIAUŠES

Princeton, N. J. — Pereitą antradienį, Perdėtinis Princetono universiteto suspendavo 42 studentus už riaušes. Pereitos savaitės trečiadienį studentai surengė demonstraciją, kad sukėlus entuziazmą neva dėl įvykusio Princetono - Chicago žaislo, bet iš demonstracijos virto riaušės. Studentai ant gatvių pradėjo vartyti stovinčius automobilius, sudaužė teatro tikietų būdelę, atsuko gaisro vandens paipas ir užbaigė nuversdami "Kriksčionis Studentas" stovylą. Perdėtinis Gauss pareiškė, kad toks studentų pasielgimas yra biauresnis už raudonųjų arba gangsterių ir jis daro gėdą universitetui. Už tai jis suspendavo 42 studentus, vienus dviem metam, o kitus trumpesniam laikui.

BRAZILIJOJ SUŠAUDĖ 50 KOMUNISTŲ

Rio de Janeiro, Braziilja. — Praėjus revoliucijai ir susidarius naujai valdžiai komunistai suruošė sąmokslą prieš naująją valdžią. Jie norėjo ją nuversti ir sudaryti sovietų valdžią. Tačiaus policijai pavyko susekti ir suokalbininkus suimti. Iš suimtųjų 50 sušaudyta.

NAUJA KATALIKŲ VEIKIMO CENTRO (KVC) VYRIAUSIOJI VALDYBA

Katalikų Veikimo Centro konferencija į Vyriausiąją Valdybą išrinko prof. Tumėną, prof. kan. Kuraitį, p. Z. Starkų, dr. Gylienę, prof. Dovydaitį ir dr. Juodelką, o vyskupų konferencija dar paskyrė dr. Ruginį, kun. dr. Usorį, kun. Sabaliauską, dr. Karvelį, kun. Mieleška ir dr. Leimoną. Dvasios vadu J. E. arkiv. metropolitas paskyrė kan. Dogelį.

SUSEKĖ PIAKLIO TURTĄ BAŽNYČIOJE

Jackson, Miss.—A. Nicholas, subankrutavęs pirklys iš Yazoo miesto, kuris savo turtą slėpė nuo kreditorių, nuėjo į bažnyčią ir jam beklaupant vienas jo kreditorių pastebėjo diržą apsiūtą pinigais. Kreditorius tuojau pranešė policijai ir pirklys buvo areštuotas už paslėpimą turto nuo teismo. Mat pirklys teisme sakė, kad jis pinigų nė kitokio turto neturįs, o čia pas jį rado $14,000 po 10 ir 20 dolerių bilas.

MIRĖ JONAS ČERNIAUSKAS

Waterbury, Conn. — Spalių 26 d. mirė pas S. Kairevičių Jonas Černiauskas. Velionis pas Kairevičių buvo svečiuose. Bevalgant kažin kaip pateko į kvėpavimo gerklę gabalas mėsos ir nuo to jis užtroško. Niekо negelbėjo ir pašauktas gydytojas.

BOLŠEVIKAI EKSPORTUOJA SENAS RUSIJOS BRANGENYBES PER CHARBINĄ

Šiomis dienomis ten gauta didelis kiekis brangių dalykų, išgrobtų iš seniausios rusų šventyklos Sibire. Brangenybės eina į Japoniją, Ameriką ir kitas šalis. Charbinas yra patapęs brangenybių prekybos centru.

HARTFORD, CONN.

Kun. J. Ambotas, Kunigų Vienybės Pirmininkas mums praneša, kad Kunigų Vienybės suvažiavimas bus lapkr. 19 d. 2 val. po pietų Wilkes-Barre, Pa. Readington Hotely. Esama daug aktualių ir svarbių reikalų aptarti. Dėlto maloniai kviečiami visi lietuviai kunigai dalyvauti.

JUNGTINĖS VALSTIJOS PRIPAŽINO NAUJĄ BRAZILIJOS VALDŽIĄ

PLĖŠIKAI UŽPUOLĖ TRAUKINĮ IR PAVOGĖ $60,000

Oakland, Cal.—Būrys plėšikų, gerai apsiginklavusių, užpuolė Southern Pacific geležinkelio traukinį ir pavogė $60,000. Sako, kad jie žinoję, kad tuo traukiniu veža pinigus.

Washington, D. C.—Jungt. Valst. pripažino naują valdžią Brazilijoj. Sekretorius Stimpson po pasikalbėjimo su prez. Hoover pareiškė, kad Brazilijos naujoji valdžia prisilaikys sutarčių ir obligacijų padarytų pirmesnės valdžios, ir todėl Jungt. Valst. valdžia palaikys tokius pat draugiškus santykius kaip ir su pirmiau buvusia valdžia.

SOCIALISTAI UŽIMA PIRMĄ VIETĄ RINKIMUOSE AUSTRIJOJ

Vienna, Austrija. — Pereitą sekmadienį įvyko rinkimai į parlamentą. Socialistai laimėjo pirmą vietą. Gavo 73 vietas, vietoj 71. Krikščionys-socialistai gavo 63 vietas vietoj 73. Vadinasi neteko 10 atstovų. Fašistai tegavo 5 vietas. Dr. Schober's partija gavo 23 vietas.

Rinkimai praėjo su mažais nesusipratimais. Keturiolika partijų dalyvavo rinkimuose, bet tik dvi reikšmingesnės ir juodvi sudarys krašto vyriausybę.

TŪKSTANČIAI MINĖJO PALIAUBŲ DIENĄ BAŽNYČIOJE

Roslindale, Mass.—Pereitą sekmadienį, Saldžiausios Širdies V. J. bažnyčioje, kun. John F. Cummins, veteranas Ispanų - Amerikos karo, surengė paliaubų dienos paminėjimą.

Paminėjimą pradėjo iškilmingomis šv. mišiomis. Po pamaldų apie 10,000 žmonių susigrupavo ir sudarė milžinišką paradą. Bažnyčioje ir parade dalyvavo aukštieji karininkai ir miesto ir valstijos viršininkai. Be to, bažnyčioje buvo aukštieji Bažnyčios vadai. Kun. Foley iš Weymouth pasakė pamokslą.

RUSIJOJ KOMUNISTAI IŠŽUDĖ DVIEJŲ KAIMŲ GYVENTOJUS

RYGA, Latvija. — Iš Rusijos gauta žinių, kad Latvijos pasieny komunistų čekos agentai už nepaklausymą prisidėti į kolektivius ūkius ir už nenorų atidavimą valdžiai javų dviejų rusų kaimų Dubki ir Jelin gyventojus visus išžudė. Visur buvo nuklota lavonais vyrų, moterų ir vaikų. Pravoslavų popa pakorė.

Masinės skerdynės darosi mos ir kitose vietose. Bežmonės vistiek priešinasi nes ir kitaip priseitų badu mirti.

Maskvos budelių darbai pasibaisėtini. Valstiečiai laukia, kad kas nors juos išgelbėtų iš to pragaro.

VOKIETIJA TETURI MAŽUMĄ GENEVOJE

GENEVA. — Tautų Sąjungos komisijos nusiginklavimo reikale kilo karštos diskusijos. Sovietų Rusijos komisaras Litvinovas karštai kalbėjo už nusiginklavimą ir palaikė Vokietijos sumanymą peržiūrėti Versalės sutartį.

Posėdy Vokietija iškėlė sumanymą, kad valstybės apribotų kasmet šaukiamų karo tarnybon naujokų skaičių.

Jungt. Valst. ir Britanija tam sumanymui griežtai priešinosi ir nedalyvavo svarstyme.

Pasirodė, kad Vokietijos sumanymui pritaria tik 6 valstybės, o prieš buvo 9 valstybių.

Žinios Iš Lietuvos

KAS TROBAS ČIA STATO

Kaunas. Valstybinių trobesių statymas varomas iš varžytinių. Kadangi daug kapitalo ir drąsumo reikia, tai kaž kodėl mūsų inžinieriai bijosi, ir varžytines laimi kiti. Pav., Panevėžy Lietuvos banko rūmus, skerdyklas, Pajuostės kareivines yra paėmę žydeliai. Taip pat ir mišką jie kerta (t. y. lietuviai kerta, o žydeliai tik perkupčiai ir, svarbiausia, kupčiai). Kada mūsiškiai inžinieriai, bankai, prekybininkai ir biznieriai, kapitalus susiorganizavę, tokius darbus pradės dirbti? Jau saulė pietuos!..

Naują kalėjimą teisingumo ministerija pradės statyti Kaune, VI forte nuo 1931 m. Atseis kelis milijonus.

Panevėžys. Ateitininkų vėliava jau kelinta savaitė kaip didinga kalba juodu gedulos kaspinu perrišta Katedroje ties Švenč. Sakramento altoriumi. Tai padaryta dėl uždraudimo ateitininkų organizacijai veikti mokyklose.

SKAUTAI

Kaunas. Ministerių kabineto nutarimu skautų organizacija Lietuvoje suvalstybinama. Priimtas specialus nutarimas, kuriuo normuojamas skautų veikimas. Skautų organizaciją tvarkys sulig Švietimo Ministerio patvirtintu statutu pilnateisiai Lietuvos piliečiai, vadinasi organizacijos priešaky stovės specialiai tam darbui paskirti. Skautai tiesioginiai priklausys p. Šviet. Ministeriui. Šefu bus Respublikos Prezidentas (Einant senu statutu šefas renkamas ligi gyvos galvos ar iki jis pats atsisakys šefo vardo ir pareigų). Iki šiol šefu buvo p. Al. Stulginskis... Skautų organizacijoj laukiama reformų.

Taigi mokykloje dabar liks tik skautų organizacija. Visas iki šiol buvusias organizacijas uždarius ir reformavus vienintėlę skautų organizaciją, mokyklos gyvenimam įnešama tikrai nauja nuotaika.

NEI KALINIO, NEI ARĖŠTUOTO MUŠTI NEGALIMA

Šančiuos policininkas Petras R—kas apkūlė gumine lazdele važiuojantį ūkininką Jalovecką. Kauno apygardos teismas jį nubaudė 7 paroms arešto. Kauno III nuovados policin. K—šius Pramonės gatvėj mušė neklausantį jo įsakymo pilietį. Už tai nubaustas savaite arešto.

Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo prižiūrėtojas Ig-vičius laukuose prie darbų rykšte mušė kalinį Stankevičių už tai, kad jis netyčiomis sulaužė žagrę. Teismas Ig-čių nubaudė 7 paroms arešto.

IŠ 25 LITŲ PADARĖ 425

Ūkininkas J. J-nas iš Grinkiškio valsč., Varninės vienkiemio buvo įpratęs sukti atlyginimą nuo savo tarnautojų. Paskutiniu laiku pas jį bernavo mažaraštis p. Kristanavičius. Kartą gavo iš šeimininko 25 litus ir pasirašė ant parengto raštelio. Pasibaigus metams bernas reikalauja algos, o šeimininkas jį ėmė plūsti, "kokios sako, tu reikalauji algos, kad jau viską gavai. Štai ir raštelis su tavo parašu." Bernas pasitaręs su gudresniais žmonėmis, ūkininką apskundė teismui. Teisme ūkininkas mėgino berną nusikratyti rašteliu, bet nepavyko. Išaiškinta, kad raštelis suklastotas. Bernas pasirašė gaudamas 25 litus, o jis paskui prirašė dar 400 litų. Už tai gavo 6 mėn. paprasto kalėjimo ir bernui turi sumokėti nedamokėtą algą.

SMARKIOS LIŪTYS

Vyžuonos. 7 d. X mėn. per parą taip smarkiai prilijo, kad upeliai pakilo, pievas užliejo, į dirvas kojos nebebuvo galima įkelti. Kai kurie ūkininkai buvo dar rugių neįsėję, dar daugiau bulvių nenukasę. Nusiminė žmoneliai, kad savo vasaros triūso negalėjo sudoroti.

ATSIŲSTAS MEMORANDUMAS

Krikščionys demokratai dėl užsienio politikos R. Prezidentui įteikė memorandumą.

DARBININKŲ PADĖJIMAS

Panevėžy dabar įmanomas, nes arba galėdavo dirbti visokius miesto darbus, arba prie didžiųjų statybų (Lietuvos banko, skerdyklos, kareivinių, nors prie kareivinių statymo yra daug ir sodžiaus žmonių), arba prie nusausinamųjų darbų. Žiemą bus blogiau. Jau ir dabar kai kurie darbai baigiasi.

BUV. KLAIPĖDOS MUZIKOS MOKYKLOS DIREKTORIUS STASYS ŠIMKUS

ministerių kabineto nutarimu, komandiruojamas 6 mėnesiams Vienon ir Milanan, studijuoti muzikališkus operų pastatymus.

KLAIPĖDIEČIAI PRIEŠ VOKIETININKŲ POLITIKĄ

Prieš pat seimelio rinkimus Klaipėdoj įvyko didelis vietos lietuvių susirinkimas. Susirinkime buvo pasakyta daug karštų kalbų dėl lietuvybės engimo Klaipėdos krašte ir priimtos rezoliucijos prieš savavališką vokiečių šeimininkavimą Klaipėdoje. Rezoliucijose kreipiama dėmesio į tai, kad Klaipėdos magistrate sėdi vien vokiečiai, kurie lietuviams daro įvairių trukdymų, kad Klaipėdos krašte eina vokietinimas per mokyklas, bažnyčias ir įstaigas, o lietuvių teisės visur siaurinamos.

PRIVISO ŠERNŲ

Žiežmariai, Trakų apskr. Kaukinės kaimas, būdamas iš visų pusių apsuptas miškų, šiais metais daug kenčia nuo šernų. Pavasarį šernai retai tepasirodydavo, o dabar didelės jų bandos pradėjo lankyti laukus ir naikinti pasėlius. Šernai daugiausia sunaikina žirnius ir kitą vasarojų. Pasitaiko, kad šernai nakties metu taip sunaikina pasėlius, kad atrodo tarytum dirva buvo visai nesėta.

Panevėžys. Plytos Pajuosčio kareivinėms gabenamos net iš Pumpėnų žydų plytynyčių. Ant dieną patikau Pajuosčio kelv du žmogeliu su tomis plytomis iš Pumpėnų. Jiems moką po 3,50—4 lt. nuo šimto. Vienu arkliu atveža, nors sunkiai, 200 plytų (apie 50 pūdų). Kažin, ar Dambavos plytos tai statybai netinka, ar čia išeina tik savųjų palaikymas? Tas kareivines, kaip ir kitus valdžios rūmus, yra apėmę statyt žydai.

TYRINĖJO DIDŽIAUSIĄ LIETUVOS DURPYNĄ

Didžiausias durpynas Lietuvoje yra Mariampolės—Alytaus apskrityse, vadinamas Žuvintų pelkėmis. Jo plotas be ežero siekia iki 5000 ha.; didžiausias jo gilumas apie 15 metr., vidutinis gilumas apie 6 metr. Šlapių durpių išteklių siekia net 300,000,000 kub. metr., o sausų durpių bus nemažiau 100,000,000 kub. metrų. Prieš karą šį durpyną norėjo išnuomoti privačiai pirkliai, kurių kompanijoje dalyvavo vienas anglas, tačiau, gubernatoriui nedavus leidimo, jų sumanymai durpyną eksploatuoti nepavyko. Šimet jis buvo mūsų tos srities specialistų tyrinėjamas.

Krekenava. Dėl ištikusios pavasary didelės liūties bulvių ir kai kurių daržovių derlius šiemet menkesnis už pernykštį. Dėl bulvių kaina pastovi. Kopūstai brangūs (kapa 10 litų). Javų kaina nepastovi, svyruoja.

MODERNIŠKAS TILTAS

Subačiaus valsčiaus valdybos rūpesčiu Dvariškių kaime pastatytas naujas betono tiltas pagal "naujausių madų," kad ramsčiai ant rytojaus į upę nudardėjo, o dabar vargais negalais prilipinti stovi, tik bijo "didelio vėjo" (mat, gali vėl į upę nukristi).

Vandens perėjimas irgi "didelis" padarytas: kaip buvo patvinęs, tai iš kažin kur vanduo atnešė skrynią, kuri užkimšė skylę, nuo ko smarkiai pakilo vanduo, nes negalėjo išbėgti.

Anykščių parap. salės statybos darbai, kleb. kun. J. Norvilos rūpesčiu ir sumanumu, eina gana sparčiai pirmyn — jau baigtos mūryti sienos, dabar statomas stogas. Netrukus, pasitikint gerais parapijiečių norais — susipratimu, lėšomis ir darbu, toji kultūrinė įstaiga bus baigta.

Okupuotoje Lietuvoje

KRATOS IR ARĖŠTAI VILNIUJ

"Slowo" praneša, kad šiomis dienomis policija Vilniuj padarė eilę kratų ir areštų tarp "valdžiai žinomų komunistinių agitatorių." Buvo suareštuota keliolika asmenų, kurie gudų mokyklos draugijoj sudarė "komunistinę frakciją." Be to, buvo padaryta krata gudų mokyklų draugijos tarybos bute ir visoj eilėj kitų gudų organizacijų patalose. Iš viso suareštuota 140 asmenų.

TYRINĖJA LIETUVIŲ KALBĄ

Vilniaus kraštę lankėsi du mokslininkai — prof. Gerulis (lietuvis, Vokietijos universiteto profesorius) ir dr. Stangas (Norvegijos mokslininkas), kurie atostogų metu įvairiose okup. Lietuvos vietose tyrinėjo lietuvių kalbos tarmes.

Vilniaus ir Trakų pilių konservacijos darbai dėl prisiartinančio rudens ir žiemos nutraukiami. Vilniaus piliai išleista apie 10,000 zlotų. Manoma, kad kitais metais darbai bus baigti.

Vilniaus architektų ir mokslininkų komisija, tyrinėdama katedros požemius, užtiko du koridorius, einančius nuo katedros galinės sienos Pilies kalno link. Koridoriai yra 5,20 metrų pločio ir 2,20 metrų aukščio. Specialistų nuomone, tai yra žemosios pilies statybos liekanos iš viduramžių laikų. Po Šv. Kazimiero koplyčia tuo tarpu tyrinėjimų negalima daryti, nes tai kliudytų maldininkams. Kalbama, kad apatiniai katedros stulpai jau labai apipuvę ir gali sudaryti visai katedrai pavojų.

GEN. ŽELIGOVSKIS BEBEKŲ KANDIDATU Į LENKIJOS SEIMĄ

Vilnius. Rusų dienraštis "Naše Vremia" praneša, kad bebekų partijos Vilniaus krašte kandidatų į Lenkijos seimą sąraše pirmoj vietoj figuruoja gen. Želigowskis, kuris 1920 metais spalių 9 dieną užėmė Vilnių.

Šiandien inteligentų tarpe yra tik viena nuomonė

"ŽIDINYS"

Prof. Dr. V. Mykolaičio-Putino redaguo[jamas] literatūros, mokslo, visuomenės [ir] akademiškojo gyvenimo iliustruotas [mė]nesinis žurnalas yra didžiausias, [tur]tingiausias, įdomiausias ir kiekvienam [šia]meviausiam žmogui tinkamiausias [mė]nesinis žurnalas. Todėl visi paskubėkit[e] užsakyti "Židinį."

"Židinio" kaina Lietuvoje: met. 35 l., [pu]sei 20 lt.; Amerikoje metams $4.50, [pu]sei $2.50.

Adr.: "Židinys," Kaunas, Laisvės Al.

Skaitykite ir platinkite mėnesinį mokslo, blaivybės ir sveikatos laikraštį

"SARGYBĄ"

"SARGYBA" skaitydamas rasi šiuos skyrius: 1) Mokslo populiarizacijos ir visuomenės klausimų, 2) blaivybės, 3) ukio, 4) sveikatos, 5) gydytojo patarimų, 6) advokato patarimų, 7) apžvalga (politikos, visuomenės kultūros ir ekonomijos gyvenimo), 8) priešalkoliniu judėjimas (Lietuvoje ir užsienyje), 9) Knygų pasaulis ir 10) Įvairenybės.

"SARGYBOJE" rašo: vysk. M. Reinys, prof. P. Kuraitis, Vydunas, kan. Tumas, prof. Kemėšis, dr. M. Pačauskaitė, dr. A. Gylys, dr. jur. Raulinaitis, agr. Valatka, dr. K. Pakštas, dr. D. Juška ir kiti.

1930 m. "SARGYBA" kaštuoja metams tik 6 litai, pusei metų 3 litai. Užsienyje 12 litų metams, pusei metų 6 litai.

Metiniai skaitytojai gauna priedų "Laimės Kalendorių" ir loterijos bilietą.

Skaitytojų skaičiui padidėjus iki 10,000 loterija bus plečiama. eJi prisirinks 20,000 skaitytojų, loterija bus padidinta tris kartus.

Skubėkit užsisakyti "Sargybą," kad nepritruktų pirmųjų numerių.

Adresas: Kaunas, Liaudies namai, "SARGYBOS" adm.

JEIGU JŪSŲ NERVAI YRA SILPNI IR IŠKLIBĘ

Jei jus esate silpnas, nervuotas, pikt[as] ar susierzinantis, lengvai susijaudi[nęs] ir negalite gauti gero nakties poil[sio], ar esate abelname susilpnėjimo pr[a]stame stovyje, paimkite Nuga-Tone tik per kelias dienas ir pastebėkite kaip daug tvirtesnis ir energiškesnis jūs pasijausite. Nuga-Tone tai padarys, kadangi jis išvalo kuną nuo nuodų, kurie silpnina nervinę sistemą, sumažina gaivumą, kenkia abelnai sveikatai ir padaro gyvenimą nuobodų ir nemalonų.

Nuga-Tone suteikė atnaujintą sveikatą, didesnę spėką ir naują laimę milionams žmonių. Jis priduoda jėgą ir spėką visiems organams ir funkcijoms, pagerina apetitą, pagelbeti virškinimui, palengvina inkstų ar puslės įdegimą, nugali konstipaciją ir paruošia kuną užtektinai raudono, sveikatą teikiančio kraujo.

Jus galite gauti Nuga-Tone bile kuriuj aptiekoj. Jeigu jusų aptiekininkas neturi jo, paprašykit jį užsakyti dėl jus iš savo dilaberio.

Įdomi knyga "Kalėjimuose pas bolševikus." Parašė kun. P. Dogelis. Jis pats pergyveno tai, ką parašė. Galima ją gauti pas autorių už 3 litus su persiuntimu į Ameriką. **Kreipkitės adresu: Kaunas, Kan. P. Dogelis, Bazilika, Lietuva. Knyga įdomiai parašyta, ir nemaža—160 puslapių.**

KĄ TIK ATĖJO NAUJAS SIUNTINYS NAUJŲ MALDAKNYGIŲ

MALDŲ RINKINĖLIS, baltais viršeliais $1.75
MALDŲ RINKINĖLIS, baltais viršeliais $1.25
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais viršeliais $1.75
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais viršeliais $1.25
NAUJAS NAUJAS AUKSO ALTORIUS, juodais prastais viršeliais ..... .50

Visus užsakymus siųskite sekančiu adresu:

"DARBININKO" ADMINISTRACIJA
366 West Broadway South Boston, Mass.

"Darbininko" Katalogas

ĮVAIRIOS KNYGOS

Aukšinio Obuolio Historija (Graikų Mythologijos Žiupsnelis) su paveikslais. Lietuvių kalbon išguldė Alyva ..... 50c.

Trys Keleiviai—Krikščionis, Žydas ir Turkas. Pamokinanti apysaka. Parašė T. Vyšniauskas. Vertė P. B. ..... 40c.

Trumpi Skaitymėliai—labai gražūs pasiskaitymai apie įvairius gyvenimo atsitikimus. Parašė J. Tarvydas ..... 45c.

Turto Norma—moksliški pasiskaitymai. Parašė Uosis ..... 45c.

Didžiojo Karo Užrašai—su paveikslais iš 1914—16 metų Parašė P. aŽdeikis ..... 65c.

Gerumas — aprašymas apie gerumą per Tėvą Faberą-Filipiną. Vertė Kun. P. L. ..... 15c.

Tabakas—Nuodai — rūkymo kenksmas; pagal d-rą Nikolskį parengė S. Kaimietis ..... 15c.

Užkeikta Mergelė su Barzda ir Barzdaskutis—apysaka 15c.

Katalikų Bažnyčia ir Demokratizmas. — Parašė kun. Tamas Žilinskas ..... 50c.

Apaštalystės Maldos Statutas. — Vertė Kun. P. Saurusaitis ..... 25c.

XXIX Tarptautinis Eucharistinis Kongresas. Parašė kun. Pr. Bučys, M. I. C. 1.50

Mūsiškiai Užsienyje. Juokingas aprašymas kelionės į Paryžių ir atgal Mikalojaus ir Glapiros Ivanovų... Išguldė Magnus Parvalkietis ..... .50

Kelionė Aplink Pasaulį per 80 dienų—Apie visas derybas be galo įdomūs nuotikiai kelionės per įvairius kraštus. Parašė Julius Verne. Vertimas J. Balčikonio $1.00

Pramoninės Demokratijos Pagrindai. Parašė Uosis 75c

Gegužės Mėnuo — Kun. P. Žadeikis. Kaina 50c

Aritmetikos Uždavinynas 25c

Vaikų Darbymečiui — Rinkinėlis kalbos mokslui 50c

Petriukas — laiškai vieno vaikelio. Vertė S. Rakauskas 15c

Bolševizmas — Kas tai yra bolševizmas ir jo vykdymas Rusijoj 15c

Žaidimų Vainikas—Savybės vakarėliams ir gegužinėms su gaidomis. Sutaisė Matas Grigonis 50c

Laimė — (poėma). Parašė Vaitkus 50c

Atsargiai su Ugnimi. Vertė iš lenkiško kun. K. Š. 10c

Mūsų Tikėjimas — išaiškinimas pagrindų mūsų tikėjimo. Vertė Jonas M. Širvintas 50c

Lietuvos Ženklai. — Išleido J. Šeškevičius ir B-vė, Kaunas ..... 40c.

Žmęs ir Kalbėk: Deklamacijos, Monolgai ir Dialogai. Parašė Juozas Y. Kovas 30c

Graudūs Verksmai. — Vertė Vysk. A. Baranauskas 10c

Eucharistiškos Stacijos—Sulietuvino Kun. P. Juškaitis 15c.

Kristaus Kryžius: Stacijos, Graudūs Verksmai, Maldos Gegužės, Birželio ir Spalių mėnesiams. Išleido kun. K. A. Vasys 25c

Dangaus Karalienė. — Surinko Kun. M. Gavalevičius; be apdarų 75 centai, su apdarais $1.00

Žmogus ir Gyvuolys. Parašė kun. P. Bučys ..... 30c.

Socializmas ir Krikščionybė. Prof. V. Jurgučio ..... 10c.

Žydas Lietuvoje. Parašė S. Kaimietis ..... 10c.

Maldos Galybė. Istoriškas piešinys IV-to šimtmečio krikščionybės. Lietuvių kalbon išguldė P. B. 25c

Apsirikimų Komedija. Atsitikimas iš Amerikoniško gyvenimo. Išguldė Lapšiaus Vaikas ..... 10c.

Jono Kmito Bilės $1.00

Lietuvos Albumas. Su paveikslais ir aprašymais 1.50

Trumpa Apologetika arba Kat. Tikėjimo Apgynimas. Parašė kun. V. Žalančauskas 50c

Ką Kiekvienas Katalikas Turi Žinoti arba Mokėti? 10

Maldų Rinkinėlis, baltais viršeliais ..... $1.75—1.25

Maldų Rinkinėlis, juodais viršeliais ..... $1.75—1.25

Dr. Vinco Pietario Raštai. Istorijos apysaka. Du tomai. $1.00

Apie Apdraudą. Parašė J. S. Vasiliauskas ..... 5c.

Moterystė ir Šeimyna. Vertė J. Gerutis ..... 40c.

Gamtos Pradžiamokslis — Dr. A. Vileišis ..... 50c.

Limpamosios Ligos ir kaip nuo jų išsisaugoti? Parašv negyvoji gamta: žemė, vanduo, oras. Parašė J. Baronas 50c.

Patrimpo Laiškai. — Išleido Kun. A. Miliukas ..... 60c.

Meilė (Poema). Parašė M. Gustaitis ..... 15c.

Nauja Skaitymui Knyga — (Dalis II). Su paveikslais 75c.

Vienuolinė Luoma. Vertė Kun. P. Saurusaitis ..... 25c.

Vaikų Knygelė — su paveikslais ..... 30c.

Mano Patyrimai Didžiojoj Karėj, 1918 ir 1919 m. Parašė Kun. J. F. Jonaitis (Kapelionas) 25c

Pamaldų Vadovėlis, Stacijos Graudūs Verksmai. Sudarė ir išleido Kun. J. Koncevičius. 10c.

Moterystės Nesuardomybė. J. Lesauskis. Šv. Kaz. D-jos leidinys, Kaune ..... 10c.

Sunkiausiais Laikais. Parašė A. Rucevičius ..... 40c.

Šventas Gabrielius. Išleido Tėvas Alfonsas Maria C. P. 25c.

Religijos Mokymo Metodika. Sutaisė K. J. Skruodys 50c.

Leiskite Mažučiams Ateiti Prie Manęs. Sutaisė KuPranas ..... 40c.

Mūsų Dainiai. Parašė Kazys Puida ..... 50c.

Anderseno Pasakos—su paveikslėliais ..... 20c.

Indziulaitis ..... 50c.

Iš Kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranaičių Julė 2.50

TEATRAI

Vienuolio Disputa su Rabiu. Vieno veiksmo juokai. Sulietuvino Vaidevutis ..... 15c.

Nepaisytoja—keturių veiksmų drama. Parašė kun. Pr. M. Juras. Kaina 35c

Giliukingas Vyras—2 aktų komedija; parašė S. Tarvydas ..... 25c.

Elgetų Gudrumas, 3-jų veiksmų komedija. Parašė Seirijų Juozukas ..... 25c.

Ubagų Akademija ir Ubagų Balius — komedijos po 1 ak tą. Parašė Seirijų Juozukas 35c.

Sniegas — Drama 4-rių aktų. Vertė Akelaitis 40c

Esumas—3-čia dalis dramos "Gims Tautos Genijus." Parašė Kun. L. Vaicekauskas 10c.

Žydų Karalius — drama 4 aktų, 5 pav. Vertė J. M. Širvintas 30c

Visi Geri—3-jų veiksmų vaizdelis; parašė F. V. 10c

Patricija, arba nežinomoji kankinė — 4 aktų drama. Vertė Jonas Tarvydas ..... 10c.

Išganymo Apsireiškimai — atėjimas ir gyvenimas ant žemės Jėzaus Kristaus. Vaidinimas su gaidomis ..... 75c.

Dramos; 1) Germana; 2) Fabiola—5 aktų; 3) Liurdo Stebūklas — 4 aktų; parašė J. Tarvydas ..... 65c.

Knarkia Paliepus.—Komedija 1-me akte. Parašė Gineitis 15c.

Vaikų Teatrai: dalis I: 1) Pagalvok ką daraį; 2) Jono laimė; 3) Pasakyk mano laimę. Surinko S. K., D. ir N. 15c.

Vaikų Teatrai: dalis II: 1) Ištirsime paskui; 2) Antanukas. Surinko S. K., D. ir N. 15c.

MALDAKNYGĖS

Pulkim ant Kelių—"D-kje" pauda. Odos apdaru $2.00 ir $3.00

Mažas Naujas Aukso Altorius—juodos (prastais minkšlais viršeliais) ..... 50c.

Mažas Naujas Aukso Altorius—juodos (prastais kietais viršeliais) ..... 50c.

"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

Šį skyrių veda DĖDĖ ANUFRAS

Laba Diena.,

Kodėl jauni taip linksta prie tinginiavimo. Mamytės, tėvukai, mokytojai nuolatos skundžiasi kaip jaunimas begalo yra linkęs prie nuolatinio atostogų praleidimo.

Kiti berniukai mano kad kiekviena diena jų gyvenimo yra poilsio diena. Mergaitės žiūri į kiekvieną dieną kaipo prasitęsimą šventadienio. Pasimokykite iš sekančios pasakėlės.

"Šiądiena neisiu mokyklon, velyk pasivaikščiosiu sau pagiriais, pasimaudysiu upėj ir supinsiu Onytei vainiką," tarė Andriukas ir, padėjęs knygas ir sąsiuvas po tiltu, nuėjo sau upės krantu.

Bet greitai nusibodo jam vienam vaikščioti, ir pamatęs jisai kaimyno piemenį, sako jam:

"Eik čia, Jonai maudytis."

"Negaliu," tarė piemuo, man reikia gyvulius ganyti."

Upės pakraščiais sužėlę buvo dideli lazdynai. Andriukui malonėtusi riešutų pasirinkti, bet vienam ir riešutauti nesmagu. Tuo tarpu, lyg tyčia, žiūri po pievas mergaitė vaikščioja.

"Maryte! Maryte! eikiva riešutauti, riešutai subrendėję."

"Negaliu," tarė Marytė; "aš skinu žolynus, žadu nupinti vainiką mažam broliukui ant kapelio, riešutauk sau sveikas."

"Ar neisi Maryte, tai štai, žiūrėk man padės kregždelė ir bitutė!" tarė užpykęs Andriukas, rodydamas į skriejančią pažeme kregždę ir duzgiančią apie žiedelius bitutę."

"Klysti, Andriuti," atkirto jam Marytė: "kregždutė nelaksto dykai, ji gaudo muses, vabalus ir maitina savo mažutėlius; bitė gi renka saldųjų meduti."

Andriukui koktu pasidarė ir jis nežinojo, ką bedaręs; staiga jis pamatė seną žvejį, kuris luotu beplaukiodamas bučius iškretinėjo.

"Dėduk, malonu man būtų pasiirstyti, paimk mane su savim."

"Nėra laiko, vaikeli, skubinu žuvis iškrėsti, tuoj bėgsiu miestan parduoti; reik vaikams duonos ir druskos nupirkti."

"Ai, Dievuliau," susigėdęs tarė Andriukas," kaip aš žiūriu visi dirba ir skubina savo darbą pabaigti. Gėda ir man dykam besivalkioti!"

Taręs tai, atėjo pas tiltą ir, pasiėmęs knygas bėgte nubėgo mokyklon.

KĄ MAN PAGELBĖS

Ką man pagelbės, jei savę
Kataliku vadinsiu?
Kiekvienam viešam reikale
Tą vardą neva ginsiu?
Bet jei savam pašaukime
Bendrausiu vien su nuodėme
Ir nedorybėj tarpsiu?
Ir Tą, kurs atpirko mane,
Ne darbu, gryna sąžine
Bet tuščiais žodžiais gerbsiu?

J. K.

Žvirblio patelei šuo pakando sparną. Ji gulėjo vos gyva šakų krūva ir niekeno nematoma rengėsi mirti.

Tuo tarpu senis žvirblis lakstė ir ieškojo savo patelės. Pagaliau atrado ją po šakomis. Aštuonias dienas jis slaugė ją po šakomis ir nešiojo kur minkštesnių gyvelių, kur gardesniukirmėlaičių.

Patelė pasveiko — jos sparnas sugijo. Ji buvo be galo dėkinga žvirbliui: visur lakstė drauge su juo ir linksmai čiažėjo.

DANGUS

Oi-gi gražus! gražus tolimasis dangus,
Kada man į ašauksi ten Dievuliau barngus,
Kada aš tris takus šios žemės pereisiu?
Kada žvaigždėms grįstu keliu vaikštinėsiu?

Kada aš po vargų gausiu atsilsėti?
Ir ant Tavo švento veido paveizėti?
Diena po dienelės gal man pavadinsi?
Kaip menką žolelę nuo žemės nuskinsi.

Ar priimsi tada Augščiausias Tėveli!
Biedną man vargdienį, nabagą žmogelį?
Mane menką dulkę — man saujalę dūmo,
Argi greit ileisi — į dangišką rūmą!?

Arėjas Vitkauskas

UPEI UŽŠALANT

Tylią naktį upė šnara —
Neša smulkius dar ledus,
Ta kalba jos ne prieš gerą —
Greitai pančius ji pajus.

Ten, kur vasara vėsintis
Buvo srovėje smagu,
Ima jau žiema kėsintis
Grįsti grindinį ledu.

Kur žuvelės vikrios plaukė,
Saulės džiaugėsi šviesa, —
Kranto krūmus jau nubraukė
Rudenio pikta ranka.

Vienos šakos ten pastiro —
Kol jas žiema palaidos:
Ir snaiguolių jau pabiro
Jų kapams iš aukštumos...

Ir neliks jau Nemunėlio
Tyro, laisvo, su krantais:
Bus ant vargšo vandenėlio
Pančiai jau su užraktais . . .

Dėde Anufras.

"PANEVĖŽYS ŠVIESESNIS UŽ KAUNĄ"

Taip rašo "Lietuvos Aido" keliaująs korespondentas. Kiekvienam atvykusiam į Panevėžį tuojau į akis krentąs geras gatvių apšvietimas. Sužinojęs, kad dabar Panevėžio elektros stotis gerokai remontuojama, praplečiama, korsp. kreipęsis pas elektros st. direktorių p. Kličmaną, kurs jam suteikęs šitokių žinių.

"Panevėžys gerai apšviestas todėl, — pastebėjęs p. Kličmanas, — kad elektros stotis yra miesto vald. žinioj, niekam neišnuomota, bet pačios miesto valdybos eksploatuojama. Pagrindinę klaidą daro miestai, kurie stotis išnuomuoja keliolikai, ar net kelioms dešimtis metų, privačioms kompanijoms ir paskiau apytamsėse gatvėse klaidžioja. Panevėžio elektros stotis statyti buvo pradėta iš niekur jokios paramos negavus, ir dabar ji yra viena iš stambiausių miesto įmonių, kurios vertė siekia apie 1,500,000 litų.

Dienos metu elektros gaminama apie 350 arklių jėgų, o vakarais—500, bet tiek energijos dar nepakanka ir šiemet stoty statoma nauja mašina, kuri galės pagaminti dar 500 arkl. jėgų. Remontas kaštuos apie 500,000 lt.

Iki šiol buvo tik nuolatinė srovė, bet padidėjus miestui, tokia srovė į tolimesnes vietas sunku perduoti, ir todėl įvedama ir kintamoji, aukšto įtempimo srovė, kuri bus naudojama elektros energijos perdavimui į tolimesnes vietas.

Visąs stoties remontas manoma baigti ir naujos mašinos paleisti lapkričio mėn. pradžioje.

— Prieš karą buvo gaminama 80 arklių jėgos energijos, o dabar jau reikia 1,100 arkl. j., iš to matyt, kaip išaugo elektros pareikalavimas ir kaip išaugo pats miestas... — pastebėjo p. Kličmanas.

Elektros stoty dirba 30 nuolatinių žmonių ir apie 40 remonto darbininkų.

Panevėžy daug elektros energijos eikvoja motorams (ji, palyginti, yra pigi). 1928 metais buvo 35 elektros motorai, bendro galingumo apie 230 arklio jėgų, dabar 50 motorų, apie 250 arkl. jėgų galingumo. Praplėtus stotį, elektros naudojimas motorams bent dvigubai padidės.

Nors, palyginti su kitais miestais, Panevėžy elektros energija yra pigi, vis dėlto miestas turi iš jos nemažai pelno." "L. Aido" (Nr. 227)

ĮVAIRENYBĖS

ĮDOMUS IR PASTININKAMS LAIKRAŠTIS

Gyviausia iš valstybės statybos įstaigų Vokietijoje yra Muencheno pašto valdybos statybos skyrius, su kurio naujausiais darbais supažindina 18 nr. laikraščio "Die Form" (Verlag Hermann Reckendorf G. m. b. H., Berlin SW 48). Skaitlingi, geri atvaizdai rodo sodybą pašto valdininkams, naują Muencheno pašto trobesį, Muencheno paštų trobesius, telefonų būdeles, jėginio pašto vietas, namų numerius ir kitą ką. Visi tie darbai nuosekliai, moderniškai atrodo, be jokių trūkumų. Robertas Volhoelzer, Muencheno pašto valdybos augštosios statybos skyriaus vedėjas, suprato kaip pasiekti tikrą bendradarbiavimą su savo bendradarbiais ir padaryti labai judrią, visai nebiurokratišką statybos įstaigą. Toliau "Die Form" tęsiam rašinys apie "Naują architektūrą Vengrijoje;" pirmesniuose numeriuose pradėta straipsnių eilė apie moderniška statybą užsieniuose. Po komunistų valdymo 1919 metais architektūroje pamatytas kelias tęsti Vengrijos istoriškas mintis ir pavidalus. Dar anksčiau Vengrijoje prasidėjo naujoji architektūra. Kelius įdomius Vengrijos jaunosios architektų kartos darbus parodo "Die Form" paveikslais.

Arėjas Vitkauskas

LĖTO VAŽIAVIMO REKORDAS

Paprastai girdime apie greitumo, tolumo, aukštumo ir kitokius rekordus. Bet, pasirodo, esama ir kitos rūšies lenktynių. Paryžiuj neseniai įvyko lėto važiavimo rungtynės, kuriose dalyvavo 50 automobilių, sunkvežimių ir motociklių. Laimėtoju buvo pripažintas tas, kuris nustatytą atstumą pravažiavo per ilgiausią laiką. Atsirado vienas šoferis, kuris 650 metrų nesustodamas pravažiavo per vieną valandą 50 minučių ir 23 sekundes.

"M. R."

Romos mieste yra 20,000 fontanų. Tai yra lig šiol nesumuštas pasaulio rekordas. Tie žaislai Italijoj yra labai mėgiami.

Villa D'Este Tivolyje prie Romos turi 400 fontanų.

KROKODILIAI UŽPUOLĖ KAIMĄ

Krokodilai yra milžiniško didumo, lig 5—6 metrų ilgio driežai, turį storą surambėjusią odą, kurios beveik nepramuša medžiojamojo šautuvo kulka, ir didelį, dantuotą snukį. Krokodilai yra pavojingi tiek gyvuliams, tiek žmonėms, neatsargiai prieinantiems prie upių ir ežerų, kuriuose jie gyvena.

Sumatros saloj, netoli Palembango miesto, kaip praneša olandų spauda, pereitą mėnesį krokodilai naktį užpuolė Siako sodžių, esantį Mandano upės krante. Krokodilai sodžių užpuolė taip netikėtai, kad buvę lauke žmonės nesuskubo pasislėpti. Kelis žmones krokodilai sudraskė. Teko šauktis karišKos pagelbos. Iš Palembango buvo atsiųsta kuopa kareivių su kulkosvydžiai ir rankinėmis granatomis, jiems pavyko biaurius žvėris nuvyti atgal upėn.

"M. R."

"DARBININKO" AGENTAS

Kas iš gerbiamųjų lietuvių norėtų užsirašyti laikraštį "Darbininką," malonėsite kreiptis prie manęs, o aš visuomet noriai patarnausiu. Už savo darbą jokio atlyginimo nereikalauju. Laikraštis "Darbininkas" išeina du kartu savaitėje. Kam būtų perbrangu du kartu, tas gali užsirašyti vieną kartą savaitėje, t. y. penktadienio numerį.

Visais spaudos reikalais kreipkitės pas

V. J. BLAVACKAS
7 Mott Street, Worcester, Mass.

TAS JAU NEBUS JAUNUOLIS

ir negalės save jaunuolių draugo vadinti, kuris 1930 metais neužsiprenumeruos leidžiamo Kaune moksleivių, skaisčiausio mūsų tautos žiedo, žurnalo

"ATEITIES"

Žurnalas eina sąsiuviniais po 64 psl. kas mėnuo jau 10 metų. Jame rasi gražių eilėraščių, beletristikos dalykėlių, įdomių ir rimtų straipsnių, iliustracijų—pažinsi visą Lietuvos besimokančio jaunimo gyvenimą.

"Ateitis" visų pigiausias Lietuvoje žurnalas. Už $2.00 jį gausi kas mėnuo su mėnesiniu 16 pusl. "Gamtos Draugo" priedu. Pusm. — $1.00. Moksleivams; met. — $1.00, pusm. $0.50. Tad skubėk!

Žolė trokšta rasos ,gamta gaivinasi ir stiprinasi saulės spinduliais, o žmogaus širdis ilgisi tėvų šalies—gimtinės, gaivinasi ir stiprinasi jos gyvenimu ir žiniomis.

Adr.: "Ateitis," Kaunas, Laisvės Al. 3.

Jaunimas Stato Gyvą Paminklą Vytautui Didžiajam užsiprenumeruodamas

"PAVASARĮ"

"Pavasaris" jaunuolį-lietuvį išauklės doru, kilniu, energingu, sąžiningu, narsiu, ištvermingu.

Vytautas Didysai pats tokiu buvo ir tokiais nori matyti visus ateities lietuvius.

"Pavasaris" tekainuoja 5 lit.

Kaunas, p. d. 88

IŠRENDAVOJIMUI KAMBARIAI

"Darbininko" name 5 arba 7 gražūs dideli ir šviesūs kambariai. Yra elektra, gasas, maudynės, skalbynės, duodama šiluma ir janitorius patarnauja. Dėl platesnių informacijų kreipkitės į "Darbininko" Administraciją.

KĄ TIK IŠĖJO IŠ SPAUDOS NAUJA KNYGA

VARDU

XXIX-TAS TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS

Parašė KUN. PROF. PR. BUČIS, M. I. C.

Labai įdomi knyga. Aprašymas žymiausių nuotikių Kunigo Prof. P. Bučio, M. I. C. kelionės į Australiją. Kaina minkštais viršeliais $1.50.-Kietais viršeliais $1.00 Užsakymus siųskite sekančiu adresu:

"DARBININKO" ADMINISTRACIJA
366 West Broadway, South Boston, Mass.

DRAUGIJŲ VALDYBŲ ADRESAI

LIETUV. DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ. VALDYBA

Pirmininkė — Teklė Ašmenskienė, 63 G St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkė — F. Zaleckienė, 448 Cambridge St., Cambridge, Mass.
Prot. Raštininkė — Ona Siaurienė, 443 E. 7-th St., So. Boston, Mass. Telephone South Boston 3422-R.
Fin. Raštininkė—Marijona Markoniutė, 664 E. Eighth St., So. Boston, Mass.
Iždininkė — Ona Staniuliutė, 105 West 6-th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 1512 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Kasos Globėja — E. Janušonienė, 1426 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakare, pobažnytinėj svetainėj.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DR-JOS VALDYBA

Pirmininkas — Motiejus Žioba, 36 Mt. Ida Rd., Dorchester, Mass. Telephone Columbia 5431
Vice-Pirmininkas — J. L. Petrauskas, 24 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Prot. Raštininkas — Jonas Glineckis, 5 Thomas Park, So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — Matas Šeikis, 256 E. Ninth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas — Andriejus Naudžiunas, 885 E. Boadway, So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

ŠVENTO PETRO IR POVILO DR-JOS VALDYBA

Pirmininkas — Jonas L. Petrauskas, 24 Thomas Park, So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas—Juozas Jackevičius, 92 Sawyer Ave., Dorchester, Mass.
Prot. Raštininkas — Kazys Rusteika, 446 E. 6th St., South Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — Juozas Guzevičius, 27 Tampa St., Mattapan, Mass.
Iždininkas — Vincas Kališius, 67 G Street, South Boston, Mass.
Tvarkdaris — Petras Geležinis, 14 Vinton St., South Boston, Mass.
Draugijos susirinkimai buna kas pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų, Parapijos salėj, 492 East Seventh St., So. Boston, Mass.

D. L. K. KEISTUČIO DR-JOS VALDYBOS ADRESAI 1930 M.

Pirmininkas — Antanas Macejunas, 450 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Vice-pirm. — Povilas Žirolis, 554 E. Fifth St., So. Boston, Mass.
Protokolų Rašt. — Adolfas Navickas, 274 Bolton St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — Juozapas Vinkevičius, 450 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Kasierius — Andrius Zalieckas, 702 E. Fifth St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Kazimieras Mikailionis, 906 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija D. L. K. Keistučio laiko mėnesinius susirinkimus kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio Lietuvių Svetainėj kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass., 1-mą valandą po pietų. Ateidami atsiveskite draugo naujų narių su savim prie draugijos prirašyti.

L. R. K. SALDŽ. ŠIRDIES V. J. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — V. T. Savickas, 451 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — A. Naudžiunas, 885 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Prot. Raštininkas — V. Tamoliunas, 40 Marine Rd., So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — D. Lingevičius, 62 Adams St., Dorchester, Mass.
Kasierius — P. Kleponis, 266 Bolton St., So. Boston, Mass.
Tvarkdaris — J. Leščinskas, 141 Bowen St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas antrą pirmadienį kiekvieno mėnesio 7:30 val. vakare, pobažnytinėj svetainėj Fifth St., So. Boston, Mass.

ŠV. KAZIMIERO R. K. DR-JOS VALDYBOS ADRESAI

Pirmininkas — J. Grubinskas, 24 Prescott St., Readville, Mass.
Vice-Pirmininkas — J. Markeliunas, 140 Bowen St., So. Boston, Mass.
Prot. Raštininkas—Vincas Paplauskis, 116 Bowen St., So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — M. Šeikis, 256 E. Ninth St., So. Boston, Mass.
Kasierius — F. Grendelis, 237 W. Fifth St., So. Boston, Mass.
Maršalka — J. Zaikis, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas [illegible] nedėldienį kiekvieną mėnesio [illegible] jos salėj, 492 E. Seventh St., [illegible] Boston, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY and FRIDAY

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA:	
Domestic yearly	$4.00	Amerikoję metams	$4.00
Foreign yearly	$5.00	Užsieny metams	$5.00
Domestic once per week yearly	$2.00	Vieną kart savaitėje metams	$2.00
Foreign once per week yearly	$2.50	Užsieny 1 kart savaitėje metams	$2.50

"DARBININKAS"

366 West Broadway South Boston, Mass.

Telephone South Boston 0620

LENKŲ SPAUDA PAMINĖJO VILNIAUS UŽGROBIMO SUKAKTUVES

Mes minime spalių 9 d. kaipo gedulio dieną, nes toj dienoj lenkai smurto ir išdavybės keliu užėmė mūsų sostinę Vilnių. Bet ne mes vieni tą dieną minime. Ir lenkų spauda paminėjo spalių 9 kaipo dešimts metų sukaktuves Vilniaus užgrobimo. Jų spauda, žinoma, tą įvykį kelia į padanges. Girdi, nė vienas lenkas negalėjęs suprasti Lenkijos be Vilniaus. Tai, esą, būtų buvę kažkas priešinga gamtai, priešinga meilei ir svajonėms, kuriose lenkai, į ųtėvai ir proseniai išaugę. Lenkams sunku įsivaizduoti, kas būtų atsitikę Vilniui, jei generolas Želigovskis nebūtų atlikęs savo žygio vyriausiojo vado Pilsudskio įsakymu. Taigi ėsąs neginčytinas "nuopelnas" maršalo Pilsudskio, kuriam Jogailiečių tradicija buvusi oresnė už diplomatų įsakinėjimus.

Lietuviams, girdi, pasilikę tik — protestai, kurių jie nepasišykštėję. Jiem, ėsą, nieko nereiškia, kad Vilnius istoriškai ir etnografiškai buvęs ir ėsąs neginčyjama Lenkijos nuosavybė. Lietuviams nieko nereiškia, kad jauna, silpna ir lepi Lietuva, atsiradusi tarp Vokietijos kūjo ir Sovietų priekalo, kitos išeities neturi, kaip tik dėtis su Lenkija, su kuria ją riša senovės Jogailos tradicija. Girdi, jaunas ir todėl karštas lietuvių nacionalizmas stengiasi tą sveiką mintį nuslopinti. Bet tasai lietuvių šovinizmas jokių teigiamų rezultatų nedavęs, ir Lietuva pralaimėjusi savo nesąmoningą kovą dėl Vilniaus.

Indomi ta lenkų pažiūra, bet jie tur būt kitokios sudaryti nemoka ir negali. Kažkas yra pasakęs, kad lenkai nieko neužmiršo ir nieko neišmoko. Jie nepamiršo savo gudringos praeities, kuri tiek buvo pagarsėjusi Europoj, kad buvo sakoma, jog Lenkiją tik per netvarką išsilaikę. Netvarka verstis labai ilgai negalima, taigi prieita prie to, kad kaimynai turėjo Lenkiją pasidalyti, kad jos tuo būdu privedus lenkus prie tvarkos. Dabar, į akis nepriklausomybę, lenkai pamatė, kad juos kažkas vėl traukia prie buvusios netvarkos ir savo politika jie pareiškia, kad neužmiršo savo netvarkingos praeities ir neišmoko moderniko valstybės sutvarkymo. Prisigrobę svetimų žemių, jie negali jų sugrumuliuoti ir apsirgę gobšumo liga moka tik spausti užgrobtąsias tautas ir iš jų kančių tyčiotis. Skriaudžia lietuvius, ukrainiečius, baltgudžius, pasauliui gi garsina, kad tos tautos po lenkų valdžia turi kuopuikiausią gerovę ir laisvę. Žinome tą lenkų gerovę. Vokiečiai net turi patarlę, sulig kurios dideliausia netvarka vadina lenkų šeimininkavimu (Polnische Wirtschaft). Nušeiminink[illegible]avo jie ir Vilnių.

Lenkai džiaugiasi, bet Vilnius dejuoja dėl ekonominio skurdo. Nepavydėtinas džiaugsmas kuomet lenkiška laisvė spaudžia aukai ašaras iš akių.

K.

LENKIJOJ BAISŪS PERSEKIOJIMAI

Lenkijoj jau suimta ir sukišta kalėjimuosna per 5,000 žmonių, daugiausia inteligentų veikėjų. Daugiau 3000 ukrainiečių. Ukrainon siunčiama vis daugiau kariuomenės ir policijos. Žmonės bėga miškuosna ir šiaip slapstosi, kur gali, nuo lenkų žiaurumo.

Dvarų ir lenkų ūkių deginimas eina vis didyn. Daromi ir kiti sabotažo darbai. Ypač gadinami geležinkeliai, tiltai ir kitos susisiekimo priemonės. Bijoma rimtų sukilimų.

Vilnijoj lenkai sugaudė ir sukišo kalėjimuosna daug šv. Kazimiero draugijos narių neva už komunizmą, nors visiems gerai žinoma, kad šita draugija nieko bendro su komunizmu neturi ir negali turėti. Ji užsiima daugiausia katalikiškų raštų platinimu.

J. E. KARDINOLAS MISTRANGELO PAVOJINGAI SERGA

Florence, Italija. — J. E. Kard. Mistrangelo, Florencijos arkivyskupas, pavojingai susirgo. Jis yra 78 metų amžiaus.

BOLŠEVIKŲ ISTORIJOS LAPAS

Krylenko suriko: "Ar nustosite mokyti krikščionių tikėjimą?"

"Mes negalime, tai Dievo įsakymas."

"Tokio įsakymo Sovietų žemėje nėra. Aš niekinu, aš spiaunu į jūsų tikybą, taip kaip aš spiaunu į visas tikybas," griežd[illegible] dantimis kalbėjo Krylenko, Bolševikų valdžios viešasis persekiotojas.

Buvo tai kovo mėnesy 24 d. 1923 m. Maskvos teismo rūmuose. Už stalo, apdengto raudona staltiese, sėdėjo trys teisėjai, teismo raštininkai, viešasis persekiotojas, advokatai gynėjai, ir apkaltintieji, jų buvo šešiolika.

Vasario mėnesy 1923 m. Bolševikų valdžia suėmė penkiolika katalikų kunigų ir vieną svietiškį. Jie kaltinami už nepildymą Bolševikų valdžios įstatymų ir prieš Bolševikišką veikimą. Apkaltintųjų skaičiuje ižymiausieji buvo, Petrogrado Arkivyskupas Jonas Cieplakas ir pralotas Kanstantinas Butkevičius, vikaras šv. Katarinos Bažnyčios Petrograde ir Mogelėvos dekanas.

Tardymas prasidėjo kovo 21 d. Buvo jau ketvirta žiauraus tardymo diena. Sėdi už stalo trys teisėjai. Iš purtusiu veidu Galkinas, piktas Nemtzev'as ir tylus Chelyšev'as. Tie trys neteisingi/teisėjai sėdi pasirėmę alkūnėmis ant raudonu audeklu apkloto stalo. Jų kairėje sėdi kaltinamieji ir advokatai gynėjai; dešinėje viešasis persekiotojas, ištroškęs kraujo Krylenko.

Per keturias dienas apkaltintieji buvo be pasigailėjimo kankinami ir klausinėjami, bet kaltės neatrasta.

Buvo padaryta trijų valandų pertrauka. Tuomet vėl visi teismo rūme susirinkę galutinai nusprendę, iš anksto, užbaigti visą.

Krylenko atsistojo kalbėti. Jis neveidmainiauja. Pasako, kad jie suimti ir kaltinami už mokymą tikėjimo. Jo veide matosi kerštas ir žiauri neapykanta. Ir tarytum, žmogus netekęs proto, pradėjo šaukti: "Jie moka tikėjimo dalykus. Aš spiaudau į jūsų tikėjimą, aš niekinu, aš neapkenčiu jūsų tikėjimo ir jūsų. Bažnyčia yra ta galinga draugija, kuri laiko žmones pavergus prie savęs. Jai Sovietų žemėje vietos nėra. Ji turi išnykti, ir tie, kurie ją platina, turi būti išnaikinti. Cieplakas ir Butkevičius turi gauti didžiausias bausmes. Aš reikalauju teismo uždėtijiems didžiausias bausmes." Pauza.

"Cieplakai, tavo jėzuitiškas gudrumas dabar tavęs nuo mirties neišgelbės. Ne, nė tavo Popiežius tavęs nuo mirties neišgelbės. Butkevičiai aš taipgi reikalauju mirties bausmės."

Krylenko atsisėdo. Teismo salėje pasigirdo garsus komunistų plojimas. Kalba advokatas gynėjas. Salėje ūžimas. Vėl kalba Krylenko.

Jau penkta teismo diena. Tai Verbų Sekmadienis. Teismo salėje žmonių pilna.

Atsistoja Arkivyskupas Cieplakas. Tylu. Arkivyskupas ramus. Jo kalba švelni, aiški, drąsi. "Laukdamas mirties, aš kaipo kunigas ir Vyskupas, duodu jums garbės žodį, kad esame nekalti, nes jokių politiškų prasikaltimų nesame padarę. Mes niekuomet neorganizavome jokios slaptos draugijos, nei varėme kokios nors politiškos agitacijos.

"Valstybei blogo nedarėme, bet gerą. Mokinome žmones, nešėme jiems apšvietą, rodėme kelią į geresnį gyvenimą, mokinome pažinti ir mylėti Dievą. Šiandien aš stoviu prieš žemiškąjį teisėjus, ir gal greitai kus teis[illegible] prieš Amžinąjį. Mano nor[illegible]as yra, kad žemiškieji teisėj[illegible]ai parodytų teisybę, kaip, aš tikiuos, mano Dangiškasis Teisėjas parodys man pasigailėjimą."

Teismas išsprendžia, kad apkaltintasis vertas mirties bausmės. Nuteistas ant mirties. Bet kada veik visas pasaulis pakėlė protestą prieš tai, sovietai mirties bausmę permainė į kalėjimą visam gyvenimui.

Pralotas Butkevičius kalba: "Jūs sakote, kad mes neapkenčiame Bolševizmo, kad mesva rome politišką veikimą. Mūsų Bažnyčia mums draudžia sakyti politiškas prakalbas. Katalikų Bažnyčios dvasiškijai rūpi vienas dalykas, tai yra, mokyti žmones pažinti Dievą ir Jo įsakymus pildyti...

"Užbaigdamas, noriu pasakyti, kad aš valstybės įstatų neperžengiau. Aš nesu organizatorius nei vadas jokios politiškos draugijos, tai būtų man perdidelė garbė."

Jo tardymas užbaigtas. Seka tardymas kitų apkaltintųjų. Jie visi kaip vienas išpažįsta savo tikėjimą ir atsisako jo išsižadėti. Minia stebisi iš jų tokios drąsos.

Krylenko reikalauja mirties bausmės keturiems, kurių tarpe yra Arkivyskupas Cieplakas ir plalotas Butkevičius.

Verbų Sekmadienio vidurnaktis. Skaitoma teismo ištarmės. Mirties bausmė Arkivyskupui Cieplakui ir pralotui Butkevičiui; penkiems kunigams po dešimtį metų kalėjimo; aštuoniems po aštuonis metus; svietiškiu žmogui šeši mėnesiai kalėjimo.

Didžiojo Penktadienio naktis. Pralotas Butkevičius kalėjime. Apie vidurnaktį prie jo celės pasigirdo bildėsys. Durys atsidaro, įeina kareiviai išveda pralotą ir nuveda į požeminį rusį. Čionai nuplėšė nuo jo drabužius. Keiksmai, išjuokimai, išniekinimai. Vedamas dar į kitą kambarį. Atidarius kambario duris, smarki elektrinė šviesa aptemdė praloto akis, ir tuo kartu pasigirdo šūvis. Kulka perėjo per jo galvą. Pralotas sukniubo. Kankinys už Kristų Karalių. Jo lavonas su[illegible] į Sokolnikus ir tenai, kartu su aštuoniais bolševikų banditais, užkastas į žemę.

Balandžio 3 d. 1923 bolševikų laikraštis "Pravda" rašė:

"Kovo 31 d. nužudytas pralotas Butkevičius, kuris kartu su kitais katalikais teismo atrastas kaltu už prieš bolševikišką veikimą."

Arkivyskupas Cieplakas išbuvęs kalėjime tryliką mėnesių buvo paleistas. Jis mirė 1926 m. lankydamas Ameriką...

Kiek tokių lapų yra Bolševikų istorijoje vienas Dievas težino.

T.

Kada Mūsų Advokatai Taip Padarys?

Įdomių ir gana džiuginančių žinių ateina iš Prancūzijos. Tulas žmogus, vardu Chapin, Tours mieste, sakydamas prakalbas apšmeižė kunigus. Kunigai padavė skundą. Apšmeižėjas tuoj buvo suimtas. Teismas jį nuteisė dviems mėnesiams į kalėjimą ir dar užmokėti tūkstantį frankų pabaudos. Beveik tuo pačiu sykiu, Lille mieste, komunistų laikraščio "L'Humanite" korespondentas, buvo nuteistas šešiems mėnesiams į kalėjimą ir užsimokėti du tūkstančius frankų pabaudos ir dar tris tūkstančius frankų užmokėti trims Lille kunigams, kuriuos jis per laikraštį apšmeižė.

Mes labai daug girdime apie Prancūzijos prieš tikybinį nusistatymą, bet pasirodo, kad tenai tikyba yra labiau gerbiama kaip pas mus Amerikoje arba mūsų tėvynėje, Lietuvoje. Amerikoje turime tikybos laisvę, bet ta laisvė turėtų būti garantuota įstatymais, kurie baustų kalėjimu ir pabauda, tuos, kurie šmeižia tikėjimą ir tikinčiuosius. Kodėl advokatai, suaiviehiję, negalėtų dalykų išstudijuoti ir ką nors padaryti?

T.

KOKIOJ DAR EUROPOS ŠALY TOKIE DALYKAI DEDASI?

Lietuvių-Ukrainiečių draugija gauna daug pranešimų apie lenkų žygius Rytų Galicijoj. Tai vis aprašymai žmonių, kuriems teko būti liūdininkais tų baisių įvykių, kuriais pasižymėjo lenkai okupuotoj Ukrainoj. Ukrainiečių veikėjo *Juliaus Holovinskio* užmušimas padarė begalo gilaus įspūdžio net ir patiems lenkams ir sukėlė visų ukrainiečių baisų pasipiktinimą. Pradėdami kalbėti apie lenkų žiaurumus paminėsime šį liūdną faktą. Julius Holovinskis, buvęs austrų armijos karininkas, daug kartų kovose pasižymėjęs savo narsumu, aktyvus kovotojas dėl Ukrainos laisvės, sulaukęs vos 36 metus amžiaus, visuomet eidamas atviru keliu, pagaliau sulaukė tokio liūdno finalo. Prieš du metu J. Holovinskis buvo lenkų suimtas ir pasodintas į kalėjimą, kur išbuvo 1½ metų. Lenkai negalėdami įrodyti jokios jo kaltės, pagaliau jį paleido. J. Holovinskis ir toliau dirbo kultūrinį darbą. Kuomet šių metų rudenį lenkai pradėjo varyti smarkią teroristinę akciją prieš ukrainiečius, tuojau suėmė J. Holovinskį. Suėmę jį lenkai idėjo laikraščiuose skelbimą su fotografija, kviesdami visus kas turi kokių nors inkriminuojančių prieš Holovinskį žinių, kad praneštų policijai. Praėjus tūlam laikui, lenkai negavę jokių pranešimų 7 val. vakaro, kuomet jau buvo visai tamsu vedė J. Holovinskį iš vieno policijos punkto į kitą ir čia buvo inscenizuotas Holovinskio bėgimas. Kad tas Holovinskio "bėgimas" buvo iš anksto lenkų apgalvotas tai yra visiškai aiškus dalykas, nes lenkų opozicinė spauda taip pat pabrėžė, kad Holovinskio likimas buvo išspręstas dar prieš jo suėmimą. Keturiais šūviais į galvą Holovinskis buvo užmuštas ir tuojau užkastas. Bet vėliau Holovinskio kūnas iškastas ir smulkiai apžiūrėtas. Tuo klausimu susirūpino ukrainiečių specialė advokatų komisija, kuri veda uolų tyrinėjimą. Panašus įvykis buvo 1927 metais, kuomet tapo užmušta žymi ukrainiečių veikėja O. Besarabova. Lenkai oficialiai pranešė, kad Besarabova pasimirė, bet gydytojų komisija, apžiūrėjus konstatavo, kad ji buvo užmušta, nes jos kūnas buvo smarkiai sužalotas.

Dabar pažiūrėkim, kaip lenkai varo savo akciją prieš ukrainiečius. Čia paduosime trumpus lenkų ekspedicijų aprašymus atskirose okupuotos Ukrainos vietose. Rugsėjo mėn. 22 d. 11 val. į miestelį Berezen gurguolių [illegible] atvyko [illegible] apsišarvavusi lenkų policija, 200 vyrų. 12 valandą prasidėjo kratos. Kratos buvo daromos pirmoj eilėj įstaigose: "Prosvitos" skaitykloj, banko "Nadija" būstinėj, vietos gimnazijoj, liaudies namuose, kooperatyvų Sąjungos būstinėj, advokato dr. Bemka kanceliarijoj ir t. t. Kratom pasibaigus visos tos būstinės išrodė kaip po artilerijos kovos: išgriautos grindys, išdaužyti langai, sugriautos krosnys, sukapoti į smulkius gabalėlius veidrodžiai ir baldai, išmėtyti įvairūs produktai ir t. t. Geresni ir brangesni daiktai buvo dedami į gurguoles. Tie žmonės, kurie nespėjo pasislėpti, buvo suvaryti į atskirą kambarį ir nuodugniai apžiūrėti. To apžiūrėjimo rezultate vienam dingo laikrodis, kitam piniginė, trečiam žiedas nuo piršto ir tt. Taip, vadinasi, ieškota priešvalstybinės literatūros. Krata tęsėsi apie 6 valandas. "Prosvitos" skaitykloj viename kambaryje lenkai sugavo nespėjusį pasislėpti studentą Demčišin. Lenkų policininkai įsakė jam išlysti pro visai mažą langelį ir kuomet studentas įkišo galvą, lenkai [illegible] ji smarkiai mušti. Vėliau aprengė ji į seną austrų kareivio uniformą, išvedė į kiemą ir pririšę prie stulpo mušė tol, kol tas nekaltas vaikinas visiškai neteko sąmonės. Koks jo tolimesnis buvo likimas, tuo tarpu niekam nepavyko sužinoti. Vakare lenkai apleido miestelį ir išvyko į kaimą, kur panašiu būdu darė kratas, terorizuodami nekaltus žmones. Taip, pav., Lisnykų kaime lenkai įsibrovę į vieną namą rado gulintį lovoje vienintelį seniuką, nes visi kiti žmonės paprastai slapstėsi miškuose. Šis senelis jau 6 metai kai ligos prislėgtas nesikėlė iš lovos. Lenkai pamatę gulintį senelį paklausė: "pasakyk, seni, ar bus Ukraina?" "Taip, bus" — atsakė senelis. Už tokį atsakymą lenkai pradėjo jį smarkiai mušti, gerokai pasitvčioję iš nekalto senelio, lenkai vėl pakartojo savo klausimą ir sulaukė lygiai tokį pat atsakymą, pradėjo taip smarkiai jį mušti, kad vargšas senelis neišlaikė ir pasimirė.

Tokie įvykiai darosi XX amžiuje ir dar Europoje. Iš istorijos mes žinome, kad prieš 100 metų totoriai, kurie užplūdimo metu elgėsi gana žiauriai, bet vis dėlto seniai žilagalviai nebuvo liečiami.

V. K-tis

("L. A.")

PAS KUNIGĄ MYKOLĄ KRUPAVIČIŲ

(Jo plunksnos darbo 25metų sukaktuvių proga)

(Tęsinys)

— Kodėl pasirašinėdavot po pirmoms korespondencijomis lenkiška pavarde: I. Grochovskis, — neilgai trukus paklausiau?

— Mes trys seminaristai pirmąją korespondenciją rašėm. Rašėm joje apie lietuvybės persekiojimą ir seminarijos užplūdimą. Klausimas kilo kaip pasirašyti. Turėjom mokyklos draugų tarpe vieną aršų ir labai keistą lenką, kurs vadinosi I. Grochovskis. To svetimtaučio pavardę ir po korespondencija padėjom. Taip padarėm, kad seminarijos vadovybei būtų sunkiau susekti tikrąjį korespondencijos autorių. Ir iš tikrųjų faktinojo autoriaus negalėjo susekti, nors tam dėjo didžiausias pastangas. Grochovskiui buvo nesunku savo nekaltumą įrodyti.

— Kokiais klausimais daugiausia "Vilniaus Žiniose" rašinėdavot ir kaip tas darbas vyko?

— Iš vienos pusės plunksna krapščiau visas baisesnes erkes, kurios į mūsų tautos sielą ir kūną skverbėsi; iš kitos — šviečiau ir rodžiau mūsų tautiečiams šviesos ir tiesos kelią. Bengiausi mokytojo profesijai ir mokytojas iš pradžių buvau. Tai ypač man rūpėjo auklėjimo sritis. Būdamas Veiverių seminarijoj, prisižiūrėjau, kaip mokytojai katalikiškai ir tautiškai auklėti vaikus yra netikusiai rengiami. Todėl iš pradžių visu sumanumu pakėliau plunksną, gindamas seminarijos teises ir jos katalikiškumą bei lietuviškumą. Baigęs seminariją, vietos Lietuvoj negavau. Buvau nugrūstas į Lomžos rėdybą, Lenkijoj. Ten išbuvau dvejus metus. Lenkuose gyvendamas, negalėjau kaip reikiant gyvaisiais tėvynės reikalais rūpintis. Šiaip taip per didelę bėdą pavyko vėliau persikelti į Papilę. Čia už lietuviškumą gresė atstatydinimas. Bet to visai nepaisydamas, giliau žvelgiau į Lietuvos gyvenimą ir dvigubu darbštumu, kad atidirbčiau Lenkijoj pragyventą laiką, dirbau daugiausia plunksna. Pavertus "Vilniaus Žinias" "Lietuvos Žinioms" rašiau ir naujoms "Žinioms," kol jų tikra kryptis paaiškėjo. Bet pradėjus "Lietuvos Žinioms" į socializmą krypti, nustojau ten rašęs. Tačiau "Lietuvos Žinių" redakcija, mano motyvuoto atsisakymo nepaisydama, dar ilgai "Liet. Žinias" man siuntinėjo. Pagaliau, jau būdamas kunigų seminarijoj, parašiau griežtą "Liet. Žinių" redakcijai raštą, kad man daugiau "Žinių" nesiuntinėtų.

— Įdomu, kodėl ne iš karto kunigu tapot, bet dar mokytojo darbo ėmėtės?

— Dėl visai paprastų motyvų: nebuvo pinigų. Reikėjo imtis to, kas buvo galima pasiekti.

Seminarijoj ir akademijoj

— Kaip vyko rašymo darbas klierikaujant ir vėliau?

— Būdamas klieriku, ypatingai daug rašiau, nors tai buvo uždrausta. Daugiausia tada rašiau "Šaltiniui" ir "Ateičiai." Bet kunigų seminarijoj būdamas, ėmiausi ir knygas rašyti. Dvi tuomet parašytas knygas išleido "Žmonių Knygynas," du kiti rankraščiai karo metu žuvo. Išverčiau į lietuvių kalbą knygelę "Idealas ir jaunuomenė." Ją išleido jau man Akademijoj esant seminarijos draugai. Buvau išvertęs, tos pačios autorės "Kryžkelėj" du tomu. Bet to vertimo rankraščiai žuvo. Tada daugiausia pasirašinėdavau "Mokytojas Gabrielius Taučius." Kai kurie mano rankraščiai buvo patekę į Ameriką ir ten išleisti.

Antrais kunigų akademijoj studentavimo metais aš buvau lietuvių studentų korporacijos pirmininkas. Mūsų korporacija leido ir redagavo "Ateities Spindulius." Į mūs rankas perėjo ir kun. Vailokaičio leisto "Vado" redakcija. Mūsų korporacijos veikimu Petrogrado kunigų akademija tapo nebe "uczelnsa polska," bet katalikų mokykla.

Tarp lietuvių Rusijoj

Baigęs akademiją, 1917 m. buvau paskirtas į Voronežą M. Yčo vyrų gimnazijoj kapelionauti. Čia radau ateitininkų plačiai pradėtą darbą. Į tą sūkurį pasinėriau visas. Darbas buvo sunkus, bet malonus. Voronežo ateitininkus ir dabar su dideliu malonumu ir pasididžiavimu prisimenu. Nuo pat pradžios teko atsistoti čia katalikų liet. visuomenės darbo pryšaky. Dirbau jau daugiausia gyvu žodžiu. Už tai vos savo galva neužmokėjau. Bolševikai buvo mane nuteisę mirti. Išsigelbėjau beveik stebūklingai. Dievas norėjo, kad gyvenčiau.

Voroneže man su dr. Bistru tenka redaguoti tautininkų laikraštis "Lietuvių Balsas." Jo oficialių redaktorium buvo kun. dekanas Jasienskis, bet faktinai jį redaguodavom ir prirašydavom mudu. Laikraštis, žinoma, virto krikščionių demokratų organu. Ir komedija virto tragedija: vieną gražią dieną iš redakcijos išvarė mane ir dr. Bistrą.

Valstybinis darbas

— O nuo kada pradėjot grynai socialinį darbą varyti?

— Kai "Lietuvos Žinios" gudriai pradėjo skaitytojus į socialistinį būdį vilioti, prisiėjo dėti visas pastangas, kad suspėti mūsų katalikiškąją visuomenę ant krikščioniškosios demokratijos kelio atvesti. Pradėjau rašyti knygeles apie socializmo mokslo klaidingumą. Parašiau dar kunigų seminarijoj būdamas "Marksizmo geneologiją," kuri, rodos, Amerikoj buvo išleista. Pradėjus Seinuose eiti "Šaltiniui," visus socialinio pobūdžio raštus ten dėjau. "Šaltinis" buvo krikščionių demokratų partijos organas. Krikščioniškosios demokratijos idėjos puikiai mūsų visuomenėj išbujojo ir per rinkimus į St. Seimą atidavė Lietuvą į krikščionių demokratų rankas.

— Koki Tamstos pirmieji plunksnos darbai buvo, sugrįžus iš Rusijos į Lietuvą?

— Sugrįžęs į Lietuvą, rašinėjau į "Tėvynės Sargą." Vėliau tapau naujai įsteigto laikraščio "Laisvoji Lietuva" redaktorium. Suredagavau, berods, 10 jo numerių. Svarbiausias jo tikslas — vesti Lietuvą į nepriklausomybę. Paskui teko ta idėja ir žodžiu skelbti. Tuo tikslu Vilnių palikęs, išvažiavau į provinciją. Akcijai prieš vokiečius įsteigiau "Tiesos Kardą." Pagaliau sužinojom, kad vokiečiai rengiasi "Tiesos Kardui" programą daryti. Buvo nutarta "Tiesos Kardas" sustabdyti, o jo vieton leisti "Laisvę." "Laisvės" redaktorium pasilikti nenorėjau. Įsitraukiau į kitus darbus, bet plunksnai užrūdyti vis dėlto niekad nedaviau.

Politinis visuomenės auklėjimas

— Koks reikalas iššaukė "Krikščionio Demokrato" leidimą, kurį Tamsta redaguojat?

— Politinis visuomenės auklėjimas yra pamatinis šio laikraščio uždavinys. Tam "Krikščionis Demokratas" ir įsteigtas. Jis pradėjo eiti 1927 m. pavasarį. Man išvažiavus į Prancūziją, jo ėjimas buvo sustojęs.

— Be to, berods, esat įsteigę "Visuomenininko Biblioteką" ir esat išleidę bene 5 tos rūšies knygas. Koks tos "Bibliotekos" tikslas ir ar ką jai dabar rašot?

— "Visuomenininko Bibliotekos" tikslas — teoretiškai ir praktiškai rengti katalikus visuomenininkus Lietuvos visuomenei vadovauti. "Visuomenininko Bibliotekos" jau yra išleistos penkios knygos, neskaitant pirmomis nepriklausomybės dienomis mano išleistų knygelių "Mūsų Keliai" ir Leono XIII enciklika "Rerum Novarum." "Visuomenininko Biblioteka" bus ir toliau tęstinama. Dabar rašau knygą "Darbas ir Kapitalas." Kitais metais sueina lygiai 40 metų nuo išleidimo programinės krikščioniškosios demokratijos enciklikos "Rerum Novarum." To jubiliejaus proga rengiu spaudai naują tos enciklikos leidimą su komentarais.

— Ar greitu laiku dar bus kas "Vis. Bibl." leidžiama.

— Dabar bus išversta ir išleista Leono XIII enciklika "Immortali Dei" ir išversti bei išleisti Emil Fiedler'io du tomai veikalo "Offensive oder Defensive."

— Ar patenkinti savo darbų vaisiais?

— Šiemet sueina 45 metai mano amžiaus, 25 metai, kaip plunksna knaisioja Lietuvos dirvą, 16 metų mano kunigavimo ir 12 metų mano pragariškai sunkaus politinio darbo. Padaryta daug, bet toli gražu ne visa, ką norėjau padaryti. Ne aš vienas dirbau. Daug dirbam visi idėjos draugai su jaunimu. O su jaunimu dirbti, jauna dvasia nuolat gyventi — ir malonu ir gera. Ateity taip pat su jaunimu dirbsiu.

Naujas darbas

— Kokio darbo dabar imsitės?

— Juk žinai, kad esu paskirtas Garliavos parapijos antruoju vikaru. Parapijos darbas — man naujas darbas. Tą darbą, pradėsiu nuo spalių 1 d. Įdomu, kad tas pirmas paskyrimas į parapiją sutampa su mano gimimo diena. Kiek atliks laiko nuo vikaro pareigų, rašinėsiu savo dizertaciją apie Žemės reformą ir kitus pradėtus ar sumanytus dalykus.

Tuo tarpu atėjo vežikas kun. Krupavičiaus daiktus vežti į Garliavą. Tat padėkojęs už žinias turėjau jį apleisti. *J. Matijošaitis*

("Rytas")

ŠIS TAS IŠ KAUNO KATALIKŲ JUOZAPININKŲ VEIKIMO

Kauno katalikų darbininkų šv. Juozapo draugija įsikūrė 1905 m. rudenį. Ją įkūrė kun. Olšauskas. Pradžioj draugijos nariais galėjo būti lietuviai ir lenkai. Darbininkai draugijos tikslams pritarė. Veikiai draugija turėjo apie 2000 narių. Susirinkimai įvykdavo kas sekmadienis. Nors žymi dalis draugijos narių buvo lietuviai, bet susirinkimai vykdavo lenkų kalba. Kun. Olšausko vadovaujami lietuviai pradeda iš lengvo savo teisių reikalauti. Pradeda reikalauti, kad kas antrą susirinkimą būtų lietuvių kalba, kad tuo būdu ir sulenkėję nelemtų aplinkybių dėka darbininkai turėtų progos pramokti lietuvių kalbos. Piniginis reikalas stovėjo gerai. Draugija įsigijo dūdų orkestrą ir ruošėsi statydintis namus. Jau buvo pripirkta ir medžiagos namams statyti. Namai nepastatyti tik dėl nesusipratimo tarp lietuvių ir lenkiškai kalbančių darbininkų. Lenkiškai kalbantieji įsigeidė atsiskirti iš draugijos. Dėl to buvęs bendras turtas perduotas vyskupui.

1906 m. įsisteigus vienų lietuvių darbininkų šv. Juozapo draugijai, vyskupas turtą padalino pusiau tarp lietuvių ir lenkiškai kalbančių darbininkų draugijų. Statybinę draugijos namų medžiagą tada nupirko "Saulės" draugija. Lietuviai tada parodė daug energijos. Narių turėjo apie 500. Tarp lenkiškai kalbančių darbininkų draugijos narių taip pat įvyko skilimas. Dalis narių pasirodė apjakinti lenkiškumo. Jie sudarė savo lenkišką draugiją, kuri veikiai mirė. Kita dalis narių sudarė *lenkiškai kalbančių* lietuvių katalikų darbininkų šv. Juozapo draugiją, kuri ir ligšiol gyvuoja ir yra Darbo Federacijos narys.

Lietuvių dr-ją prieš ateisiant vokiečiams buvo nusipirkusi limonado dirbtuvę. Dirbtuvę vedė mokytojas Černius. Vokiečiams apsigyvenus Kaune, dirbtuvė buvo paimta į jų rankas. Draugijai vokiečiai už dirbtuvę mokėjo kaip ir nuomos 60 markių mėnesiui. Po Černiaus, dirbtuvę vesti paėmė Motiejus Ivanauskas, kuris buvo ir yra aktyvus draugijos narys. Vokiečiams pasėmus dirbtuvę, jis vis tiek pasiliko prie jos.

M. Ivanauskui dirbtuvę tvarkant, draugijai ji davė nemaža pelno. Pav., 1919 m. gryno pelno gauta 94,000 markių, 1920 m. 44,000 markių.

Pastačius dirbtuvei vadovauti kitą asmenį, ji pradėjo smukti ir 1925 m. buvo už 10,000 litų parduota. Laike karo narių skaičius kiek sumažėjo. Po karo iš pradžios stiprėjo. Vėliau vėl pradėjo apsnūsti, nes trūko gerų vadų. Turi dūdų instrumentus, bet dėl vadovo stokos orkestras negalimas sutverti. Aukštuose Šančiuose turi savo sklypą, bet dėl tolumo yra išnuomojamas. Turi savišalpos draugijos bankelį, kurio kapitalas siekia 30,000 litų. Skolina tik savo nariams, kurie įdėję pajus po 100 litų. Apskritai, materialinis būvis yra visai geras.

Geresniam veikimui trūksta inteligentinių jėgų, trūksta idealistų. Dabar draugijai vadovauja kun. Lumbė. Iš inteligentų yra įstoję trys studentai ateitininkai. Reikia tikėtis, kad ši draugija turės išaugti į didžiulę visos Lietuvos, ne vien Kauno, krikščionių darbininkų kultūrinio — ekonominio pobūdžio organizaciją. To jai reikia linkėti, to ji turi siekti.

Kauno "Darbininkas"

K. V. C. KONFERENCIJA KAUNE SVALIŲ 8-10

pragjo su nepaprastai pakilusia nuotaika. Dalyvavo *daugiau kaip 600 žmonių* su Šv. Tėvo atstovu ark. Bartoloni ir visais Lietuvos Vyskupais priešaky. Svarstyta ištisa eilė svarbiausių šiandieninio katalikų gyvenimo klausimų, kuriems nagrinėti šiaip atvejais dabar ne visada esti gaunami leidimai.

Į naują vyriausią valdybą konferencija išrinko: prof. A. Tumėną, pral. Pr. Kuraitį, Z. Starkų, Dr. Endziulaitytę-Gyliene, prof. Pr. Dovydaitį ir Dr. V. Juodeiką, revizijos komisijon: p. Galvydį-Bikauską, G. Morkūnaitę ir Dr. J. Kaškelį. "Rytas" tarp kitko rašo:

Iš Panevėžio konferencijoje dalyvavo ar 6 atstovai su J. E. Vyskupu, kurs buvo ir tuo metu vykstančioje Lietuvos Vyskupų konferencijoje. Jo Ekscelencija savo sveikinamoj kalboj priminė nesusipratimus dėl katalikų veikimo supainiojimo su politika. Todėl dažnai tenka visai nekaltiems nukentėti. Konferencijai nereikėtų pasitenkinti tik rezoliucijomis, bet jas būtinai įgyvendinti, pabrėžė Ekscelencija.

Be to, iš Panevėžiečių kun. Butvila buvo išrinktas į prezidiumą ir sveikino konferenciją Panevėžio kat. organizacijų vardu. Kalbėjo ir kun. Lipnickas. Rajonų valdybų pranešimuose kun. Butvila pranešė, kad *Panevėžio K. V. C. rajonas* paskirstytas į 10 apylinkių su 96 skyriais. Yra 11 K. V. C. įgaliotinių. Katalikų veikimas Panevėžio rajone bene labiausiai išsiplėtęs ir turįs didžiausio visų pa... mo. K. V. C. surengė... saulėžiūros, apologet... dailaus elgesio, pedagog... ir kitokius kursus. Pa... žy dukart savaitėje l... mos įvairių sričių paskait... Ypač gausingai lankomos... E. Vysk. Paltaroko socia... nio pobūdžio paskaitos.

Apylinkių K. V. C. su... žiavimai įvyko šešiose ... tose. Jaunimas turėjo s... atskirus kongresus. Pava... rininkų skaičius vietom... padidėjo 20 proc.

Moksleivius ateitininkus ... darius, jų vėliavos juod... kaspinais perjuostos pa... pintos kai kuriose bažnyč... se. Dėl moksl. at-kų uždr... mo pasiųstos protesto te... gramos p. R. Prezidentui, min. pirmininkui ir kitiem...

Jau išdirbtas vyrų orga... zacijos statutas. Yra vie... kur vyrai jau atskirai su... organizavę. Dabar stengi... masi visur įsigyti sales ... kitas patalpas kat. veiki... istaigoms. Didesni truku... mai K. V. C. sutinkami ... tenos apskr.

"P. E...

10 DIDŽIULIŲ TOMŲ

(turinčių arti 5000 psl.)

...mošia kiekvieno lietuvio intelig... to biblioteką, kuris skaitė "...ų," didžiausią mėnesinį lite... ros, mokslo, visuomenės ir ... mų laikraštį. Jo gyvenimo, nuo pat jo leidimo pradžios. Ker... dinys" darosi kaskart įdom... ir tiesiog būtų nedovanotina, ... gu kuris inteligentas, visokio... rios profesijos jis bebūtų ir ... begyventų, jo neprenumeruot... neskaitytų bent nuo 1930 m. pradžios.

"Židinio kaina Amerikoje: m... —$4.50, pusm.—$2.50; Lietuvo... met. — 35 lt., pusm. — 20 lt.

Adresas: KAUNAS, Laisvės ...

GAUTAS SIUNTINYS NAUJŲ MALDAKNYGIŲ

MALDŲ RINKINĖLIS,
juodais viršeliais $1.75
MALDŲ RINKINĖLIS,
juodais viršeliais $1.25
MAŽAS NAUJAS AUKSO ALTORIUS,
juodais prastais viršeliais ..... 50c.
MALDŲ RINKINĖLIS,
baltais viršeliais $1.75
MALDŲ RINKINĖLIS,
baltais viršeliais $1.25

"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

Amerika ne Lietuva; jos ... turi ypatingų savybių, kurias ... kys visados.

Tik tas yra Amerikoj gyve... lietuvis, kuris gerai žino Lie... venimą. Kas nori tokiu buti, tu... tyti Lietuvos Katalikų Veikimo ... leidžiamą savaitraštį

"Mūsų Laikraštį"

Jį reikia užsisakyti sau ... visiems giminėms ir pažįstamiems tuvoje.

"Mūsų Laikraštis" metams ... ketur litai, pusei metų — ... Latvijoj, Estijoj ir Vok... ta pati, o visur kitur užsie... Amerikoj) — trigubai brangesnė.

Adresas: Lietuva. Kaunas, ... lėja 31 Nr. "Mūsų Laikraštis"

GIMINĖS IR PAŽĮSTAMI

Jūsų giminės ir pažįstami Lietuvoj, be abejo... nori žinoti, ką veikia Amerikoj katalikės mote... rys. Atsiųskite 2 dol. ir 50c. "MOTERŲ DIR... VAI" o ji per ištisus metus keliaus Lietuvon ... visą papasakos.

"MOTERŲ DIRVA" yra vienatinis Ame... kos lietuvių katalikių moterų žurnalas, leidi... inas Moterų Sąjungos. Joje šale straipsnių ... tualiais moterų klausimais, šale žinių iš visa... saulio moterų gyvenimo, nuolatos eina šie ... riai: 1) Vaikų auklėjimas, 2) Sveikata, 3) ... mų ūkis, 4) Mandagumas, 5) Literatūros ... rius ir kiti.

"MOTERŲ DIRVA" yra papuošta ... vieliais ir vinjetėmis. Jos formatas (... yra toks, kad po metų galima pasidaryti ... knyga. Nelaukite ilgai. Siųskite pinigus ... ir "MOTERŲ DIRVA" pradės eiti Lietu... Užsakymus siųskite šiuo adresu:

"MOTERŲ DIRVA"
3333 W. 34 Street, Chicago, ...

...AS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

CHICAGO, ILL.

...L. R. K. Labdaringos Są...gos Amerikoje 11-tas Seimas ...a lapkričio 16 d. š. m., Šv. ...aus parapijoj. Prasidės 10:30 ...ryte iškilmingomis šv. mišio... už visus geradarius labda...

...imo posėdžiai prasidės 2 val. ...pietų. Krečiaus svetainėje, ...0 So. Wood St.

...eime dalyvaus iš visų parapi... atstovai su savo dvasios va... priešaky. Taipgi bus atstovai ...o visų draugijų.

...Labdaringa Sąjunga turi suras... būdus, kad pritraukus mūsų ...omenę prie labdarybės. Mums ...kia daugiau darbininkų.

...Labdaringa Sąjunga pastatė Šv. ...yžiaus ligoninę. Šiandien jau ...ligoninė permaža. Nutarta pa...statyti trims aukštais, kas kai...uos $75,000.00.

Labdaringa Sąjunga turi nupir...us 141 akerių ūkę. Skola bai...ama mokėti ir rengiamės prie ...statymo prieglaudos namo. Tas ...amas darbas bus suvestas į vie... ir pavesta Šv. Kazimiero Sese...ms.

Labdaringa Sąjunga dirba nau...ingą ir mūsų išeivijai reikalin... darbą, ir reikia, kad visi lie...viai prie jos prisidėtų savo au...mis ir darbu. Kas gali kokią ...ką suteikti prašome siųsti šiuo ...resu: **Kun. F. Kudirka, 2334 ...Oakley Ave., Chicago, Ill.**

CLEVELAND, OHIO

Tragedija ir komedija scenoje

Lapkričio 16 d. š. m. L. Vyčių ...kp. stato scenoje labai įspū...gą keturių aktų tragediją, ...'sunolyną. Vartais į iz... ...gyvastis už moterį."

...rmutinis veikalas labai gra... atvaizduoja, kaip tėvai pri...ia savo vaikus apsivesti su ...is nemylimais asmenimis.

...moma, geri vaikai visuomet ...klauso savo tėvų, nors vėliaus ...abai gailisi, bet būna jau per... Šią klaidą, šiame kurinyje, ...ią tėvai tankiai padaro, labai ...kiai atvaizduoja.

"Gyvastis už moterį," tai vie... iš juokingiausių komedijų, ...k yra atvaidinta Clevelando ...nijoje. Ši komedija nuo pra... iki galui tik vieni juokai ir ...kai!

...e to, dar kalbės M. M. N. Pa...os parap. klebonas gerb. kun. ...Karužiškis. Tarpe aktų, kad pajvairinus programą, bus deklamacijų. Žodžiu sakant, Vyčiai yra prisirengę visus, kurie tik atsilankys į jų surengtą programą visi bus patenkinti kuogražiausiai.

Po programui bus šokiai. Nemirškite, kad šis programas yra paskutinis prieš adventus ir kad šio vakaro pusė pelno yra skiriama naujos parap. naudai, kuria labai yra reikalinga mūsų parama. Taigi parodykime nors sykį savo širdį dėl šio jaunimo ir naujos parap. Eikime visi ir pamatykime jų gražią programą.

Naujos Parapijos Bazaras

Spalių 31 d. prasidėjo M. M. N. Pagalbos parap. bazaras, kuris tęsėsi iki lapkričio 2 d. Žmonių nors ir bedarbė, bet vis atsilankė gana skaitlingai, o ypač paskutinėje dienoje. Yra vilties, kad ši parapija gana greitai atsistos ant stiprių kojų.

Senelis

HARTFORD, CONN.

Lapkričoo 31 d. vietinė Vyčių kuopa turėjo Holloween šokius. Buvo daug publikos ir gražių kostiumų. Lapkričio 4 dienos susirinkime nutarta vaidinti trijų veiksmų dramą "Tretysis Sparnas." Yra tat versta iš anglų kalbos labai graži ir interesinga drama-misterija. Taip pat rengiamasi minėti 16 metų kuopos gyvavimo. Šioji kuopa įkurta kun. Amboto pastangomis, buvo viena pirmųjų Vyčių kuopų. Ir dabar jinai rodo daug gyvumo ir darbštumo. Turi labai stiprų mergaičių ir bernaičių basket ball teamą, kuris jau kelinti metai sumuša visos apylinkės geriausius teamus. Tas yra įdomu, kad pats jaunimas savo pajėgomis stengiasi viską savarankiškai daryti.

Jurgutis

HARTFORD, CONN.

Spalių 28 d. buvo skaitlingas politinio lietuvių klubo mitingas prieš rinkimus. Kalbėjo trys Republikonų kalbėtojai ir rodos 6 Demokratų. Reikia pripažinti, kad Republikonuose buvo jaučiama kaž koks nusiminimas. Demokratai buvo pilni vilties ir daug nuosakiau kalbėjo, negu Republikonai. Žmonių buvo virš 200. Ypač jaunimas rodo daug susidomėjimo vietos politika.

Pranas M.

LIETUVIAI PASAŽIERIAI

Rugsėjo 21 d., laivu "United States," Scandinavian American linija atvyko iš Lietuvos šie lietuviai: G. Aliedis į Chicago, Ill.; Atkočiūnienė Paulina į Chicago, Ill.; Jankauskas Petras į Halby, Pa.; Muskus F. ir Maria į Glenville, Conn.; Markauskas Juozas, į Hartford, Conn.; Norkus Jonas į Brooklyn, N. Y.; Orlovas Jonas į Brooklyn, N. Y.; Pratarius Juozas į Boston, Mass.; Paeauskas Jonas į Pittsburgh, Pa.; Sasnauskaitė Uršulė į Brooklyn, N. Y.; Stankevičienė Z. į Detroit, Mich.; Vilčinskienė Zofija ir Vilčinskaitė Zosia į Chicago, Ill.; Zielinskienė Teklė, Žilinskutė Natalia ir Žilinskas Bronius į Bonnyville, Alta. Canada.

...N-EXPELLER

Milijonai Jusų
...ių žmonių kalba
...kias kitur tokio šnipšto, ku... vaistų taip vadi, taip pa...dinasi kaip PAIN-EX-PELLERIS. Jie naudoja jį nuo ...Skausmų, Krutinėje, ...Sužalojimų, Pečių Gėli... Skaudamų Muskulų, Sustin...ų Sąnarių, Išsinarinimų, Ne...ralgijos, Reumatiškų Skausmų, ...ose ir t. t. Ir greitai jie ...a nejkainojamos pa...
...ės, perskaitykite, kad gauna... ...ERO, INKARO vaistažolių ...ų pakelio yra jusų apsaugotojų, ...ų vartoti brangi ir įdomi knyg... yra įdedama su kiekviena ...N-EXPELLERIO bonka.
...Parsiduoda visose vaistinėse, ...ina 35 ir 70 centų bonka.
...Laboratories of ...RICHTER & CO. ...SOUTH FIFTH STS. ...BROOKLYN, N.Y.
...S PAIN-

DIDELIS NUPIGINIMAS PIANŲ

Pianų tokių pigių tik už $50.00. Už $50.00 gali ...gyti pianą. Taipgi visokio padirbimo RADIO.

FRANK BURNS PIANO COMPANY

...Broadway Lawrence, Mass.

Lietuvaitės Klasiškas Koncertas

Narinkaitės-Rakauskienės Koncerto Pasiklausius

Praeitą vasarą sugrįžo Amerikon, po muzikalių studijų Italijoje, plačiai šioje šalyje žinoma, gi ypač Bostono ir Chicago apylinkėje, lietuvių talentuota dainininkė, p-ni Elena Narinkaitė-Rakauskienė.

Pirmasis jos koncertas įvyko Chicagoje, spalių 19, 1930. Tai nebuvo vilkolakiškos — dzimdziškos vodevilinės balabaikos, bet klasiškų kompozicijų pirmaeilis koncertas.

Pas mus klasiški koncertai yra retenybė, tačiau kaip jie reikalingi... Tauta, kuri minta pigios rūšies dainuškomis, — tai skystos mintįes tauta. Tautos atsparumas priklauso ne tiek nuo kumščio galybės, jos militarinės pajėgos, kiek nuo jos kultūrinio pakilimo. Negali tauta atsilaikyti, jei jos kultūra žema. Tautos gi kultūrinime, muzikos menas atlieka didelį darbą.

Nors žmogus liuosybe apdovanotas tvarinys, tačiau į tą jo liuosą valią veikia daugelis akstinų. Nekalbėsime apie fizinę prievartą, kuri žmogaus liuosybę surakina, bet ir toji — nepajėgia jo dvasios sunaikyti, apgalėti. Gali būti žmogus geležiniais retežiais sukaustytas, storomis mūro sienomis užtvertas, gali net jam galvą nukirsti, gyvastį atimti, tačiau jo dvasią apgalėti kas pajėgs! Ir mirdamas — jis miršta nugalėtojumi, prievartai nepasiduodamas.

Veikia į žmogų proto nušvietimas, tvirti įrodymai. Ir jo valiai sunkoka protingiems išvadžiojimams pasipriešinti. Laužydamas proto nurodymus, savyje jausis negerai daras ir jo dvasia kels pasipriešinimą prieš pasirinktą netikslų kelią. Ar ne dėl to, tat, žmogus pasidavęs kūno aistroms ir savo geidulių nesutvarkydamas, nors ir ima ginčyti primenamus protingos jo sielos doringumo dėsnius ir net ryžtasi nepaisyti, niekinti patį Kurėją — Dievą, kuris doringumo kilnumą jam įskiepino, suteikdamas nesilpnavalis nei savęs įtikinmirtiną sielą, tačiau toksai ti nepajėgia: čia jis gina Dievo esybę, čia jis bando kovoti ir niekinti tą, kurio ką tik sakė nesama, ir taip įsivelia į priešginybių sūkurį. Todėl neperdaug stebėtina, kuomet tos rūšies žmonės, rimtesnei gyvenimo valandai atėjus, pameta paklaidas ir šaukiasi Dievo mielaširdystės.

Veikia į žmogaus valią: gązdinimai, maldavimai, ašaros, iš šalies viliojimai, kitų veiksmai. Čia tiek žmogus atsispiria, kiek jo valia išdirbta, būdas išlavintas ir kiek pagalbos ieško To, kuris visa duoda.

Bet kas mėgins ginčyti, būk muzika nedaranti įtekmės žmogui? Yra patirta, kad net plėšrieji žvėrys ir tie muzikaliui instrumentui griežiant sušvelnėjimo jausmus pareiškia. Net žalčiai, ir jie švilpynės balsams pasiduoda. Juo labiau muzika veikia į žmogų. Nėra tautos, kuri nedainuotų. Sulig tautos kultūrinio kilimo, jos išsilavinimo, pasireiškia ir jos dainos bei jos muzikaliai įrankiai. Nuo primitivių įvairių: tarškalų, švilpinaičių, būgnų, keltos stygų kanklių ir t. t. prieita prie komplikuoto piano, prie prašmatnių orkestrų. Nuo paprasčiausių piemenų tiliavimų, prieita prie sudėtinių dainų, prie operų arijų.

Lietuvių tauta labai turtinga liaudies muzikaliais kuriniais—dainomis. To paties negalima pasakyti apie mūsų kompozitorius ir kompozicijas; jos tik vystijimosi stadijoje pas mus. Platesnio maštabo kompozitorių teturime Česlovą Sasnauską, kuriuo ir muzikos srityje pasižymėjusios tautos galėtų pasididžiuoti; bet ir tų nestambiųjų teturime keletą. Pats mūsų muzikalis repertuaras ir neskaitlingas kuriniais ir negausus kokybe. Ligi šiam laikui neturime nei vieno savo operos kūrinio.

Neteisinga būtų tvirtinti, būk esame nemuzikali tauta: dideliai skaitlinga, įvairi liaudies muzikalė literatūra ir nuolatinis dainos skambėjimas tėvynės kaimuose — "dainuoju laimėj, arba nelaimėj" — liūdija, lietuvio sielą esant nepaprastai muzikali. Lietuvių tauta, taip šviežiai prisikėlusi, negi ir galėjo dailės srityje labai pasižymėti, kuomet pati tautos gyvastis reikėjo gelbėti. Mūsų kultūrinis gyvenimas tik dabar teima vystytis, ir, reikia pasakyti, mūsų naujoji era ir muzikoje reiškia patenkinančius davinius.

Lietuvos laikinoje sostinėje įkurtieji operos rūmai ir įsteigtoji konservatorija daug prisidės prie muzikalumo pakėlimo tėvynėje. Tačiau, ir mes, amerikiečiai lietuviai, prie muzikalumo vystymo tautoje esame daug kuomi prisidėję. Dar pirm prisikelsiant mūsų tėvynei, kuomet tenai kultūriniam gyvenimui sąlygos buvo labai nepalankios, čionai, Amerikoje, jau džiaugėmės savo dideliais, gerai išlavintais bažnytiniais chorais, kurie ir didesnių muzikalių kurinių griebdavosi, kaip Sasnausko kantatos "Broliai" ir operečių vaidinti. Pasižymėjom ir plačiau žinomomis — lakštutėmis ir žymiais solistais, kurių kai kurie dar ir šiandien yra Lietuvos operos žymesnė pajėga.

Prie labiausiai talentuotų mūsų pasižymėjusių solisčių dainininkių priklauso p-ni Elena Narinkaitė-Rakauskienė, žinomo medicinos daktaro A. G. Rakausko žmona. Pradėjus savo muzikalę karjerą Bostone, veikiai ji iškilo į muzikalę lietuvių žvaigždutę, nušviečiančią visą Atlantiko pakraštį. Jai persikėlus į plačiąją Chicago, kur daugiausia yra lietuvių pasaulyje, lietuviškos publikos greitai tapo pastebėta ir įtraukta į ratelį pirmaeilių dainininkių.

Prigimtas talentas kiekvienas reikalingas lavinimo, vystymo. Tam tikslui ir poni Rakauskienė muzikalių žinių pagilinimui ir balso patobulinimui buvo išvykus į didžiųjų dainorių šalį — Italiją.

Sugrįžus iš Europos, spalių 19 dieną, Chicagos Lietuvių Auditorijoje, poni Elena Rakauskienė, pirmą kartą viešai pasirodė lietuvių publikai išpildydama klasišką koncertą. Parinktieji kuriniai: Romanza, iš operos Cavaleria Rusticana, kompozitoriaus Masagni; Arijos iš Puccinio operų "I.a Boheme" ir "M. Butterfly;" Gethanimovo "Lopšinė" ir "Nuo Aštraus Kirtimo"—lietuviškame vertime. Taipjaugi sudainavo ir keletą smulkesniųjų dalykėlių iš lietuviškojo repertuaro, patenkinimui mažiau išlavintos klausos.

Kam teko girdėti p-ni Rakauskienė dainuojant pirm važiuosiant Europon, įdomavo kokią kryptį jos balsas paėmė, Italijos dainavimo profesoriams jį palavinus. Duotasis minėtoje dienoje koncertas ir atsakė į tą klausimą. Dainininkė ir pirmiaus turėjo nepaprastai tvirtą sopraną. Tas tvirtumas ir dabar nenusilpnėjęs, tik sušvelninus balsą, tvirtumas netaip ryškus, perėjimai į aukštesnes, ar žemesnes gaidas ne taip aštrūs. P-ni Rakauskienė visuomet lengvai dainuodavo, tas lengvumas dainavime buvo ypač žymu dabar. Ir koncertui baigiantis nebuvo žymu jokio nuovargio.

Didelė balso dovana, tai jo tyrumas. Lakštingalas ir yra vadinamas čiulbūnų karaliumi, kadangi jo balsas begalo tyras, aiškus, skardus, su ritmingais perėjimais meliodijoje. Tas tyrumas, tiek aukštutinėse, tiek balso, jo maestriškas valdymas,t iek aukštutinėse, tiek žemutinėse gaidose, tas ypač ir žavėjo publiką. Tai nebuvo vien dainavimas, bet sielos atgyvenimas kompozitoriaus įlietos dvasios, balsu išreikštas. Operų arijos buvo sudainuotos italų kalboje, tačiau ir tos kalbos nemokantieji jautė kokius jausmus išlieja siela.

Sekmingas dainavimas reikalauja tikslios mimikos. Toje srityje p-ni Rakauskienė žymiai pažengė. Kas tėmijo jos veido bruožus, gestus, lengvai suprato dainuojamų žodžių prasmę. Ypač gabiai dainininkė išreiškia tragizmą. Dainininkės dikcijai taipjaugi sunku būtų ką prikišti.

Žodžių studijos Europoje p-nios Rakauskienės tiksliai sunaudotos. Mes amerikiečiai, ypač čikagiečiai, beabejo, turėsime dažnai progos pasigerėti savo tautiete, pirmaeile dainininke.

Vakaro akompanistu buvo muzikas Antanas Pocius. Jis ir pianu paskambino trejatą klasinių kurinių. Tai buvo pirmas kartas, kad man teko išgirsti p. Pocių skambinant solo pianu, ir, prisipažinsiu, tapau sužavėtas. Po kompozitoriaus pirštais pianas išdavė ne monotoniškus, artificialius, ne gyvus, plieninius garsus: iš jo liejos jautrūs jausmai, kompozitoriaus siela. Ir kaip tas tiko klasiniam parengimui!

Iš muzikalių instrumentų į mane geriausia veikia skripka. Ji, rodos, įstabiai tiksliai išreiškia žmogaus sielos virpėjimus, jo pergyvenamus gyvenimo tragizmus... Maestro skripkoriaus rankose, skripka ne griežia, ji tartum gyva: skundžias, dainuoja, verkia... Toksai griežimas, negali nesužavėti klausytojų. P-nios Rakauskienės koncerte skripka griežė Seserų Kazimieriečių auklėtinė, čikagiečiams jau gerai žinomoji p-lė Jadvyga Urbiūtė. Jauna tai mergaitė. Viešumon nesenai tepradėjo rodytis. Tačiau iš skripkos ji sugeba ištraukti begalo žavinčius balsus. Šiame koncerte ji sugriežė: Allegro Briliante (Ten Have Op. 10) ir Serenade du Tsigane (Kreisler—Valdez).

Atsilankiusioji publika buvo maišyta. Daug būta taip vadinamos smetonėlės, bet dauguma buvo tai šiaip jau darbo žmonės, turį labiau išlavintus muzikalius jausmus ir įvertiną lietuvių vakarėlių rengimo ir lankymo svarbą. Žiūrovų skaitliuje buvo mūsų konsulas su žmona, keletas iš klero ir kitos inteligentijos. Salė buvo artipilnė žmonių. Tik, kaipo klasiniame koncerte, aš tikėjausi matyti kone visus mūsų apšviestūnus. Tvarkūs, kultūringi vakarėliai, juk tai — retenybė pas mus. Ir ponios E. Rakauskienės koncertas tai pats pirmutinis šio sezono rimtas koncertas. Klasinių koncertų abelnai pas mus mažai būna. Jiems trūksta ir megėjų šioj džiazo gadynėje. Tačiau reiktų tikėtis, kad mūsų apšviestūnija, kaip: kleras, gydytojai, advokatai, publicistai, mokytojai, politikieriai, bankieriai, šviesesnieji biznieriai, slaugės ir ypač vargonininkai ir kiti muzikai, turėtų ganėtinai išlavintus muzikalius jausmus ir tautinį pribrendimą lietuviškų pirmaeilių, klasinio programo vakarėlių pasigesti, juos lankyti bei remti. Savo tautos pasireiškusius talentus, juk turime pareigos atjausti ir finansiniai pagelbėti jiems išsivystyti. Mūsų kultūrą juk kelia ne turčiai, tik darbininkų vaikai, kaip ir visas mūsų tautinis atgijimas yra pasekmė prasčiokų liuomo išmokslintų veikėjų.

Koncerto publika buvo labai tvarki, nuo pradžios ligi pat pabaigos, lyg užžavėta ir dainininkei aplodismentų nešykštėjo. Keletas rožių ir hiacintų didžiulių pundų įteiktų dainininkei iškalbiai skelbė jos populiarumą ir papuošė estradą. Taipjaugi vienas gėlių pluoštas įteiktas ir mūsų jaunajai skripkorei — p-lei Jadvygai Urbiūtei.

Spausdintoje koncerto programoje meno rėmėjais pasireiškė ne vien biznieriai, bet ir keletas dvasiškių.

Aukštesnio turinio, vadinamieji klasiniai muzikaliai vakarėliai, yra labai naudingi žmogaus dvasios tobulinimui. Menas įvertintinas ypač jaunai, atgijančiai tautai. Ir lietuvystės palaikymas priklauso visų pirma nuo mūsų kultūrinio išbujojimo. Kultūros išvystyme muzikos menas užima nepamainomą vietą. Nesitenkinkime džiazais ir vodeviliais, jie tautos dvasios neiškels. Reikia tikėtis, kad klasinio turinio muzikalių vakarų mūsų publika daugiau pasiges ir kad p-ni Elena Rakauskienė da ne sykį savo balsu mus žavės.

J. J. J.

A. L. R. K. PILNŲJŲ BLAIVININKŲ SEIMAS

Šiuomi pranešame, kad Pilnųjų Blaivininkų Metinis Seimas bus Lapkričio-Nov. 27 d., šv. Petro parapijos svetainėje, Fifth St., So. Boston, Mass. Seimas prasidės iškilmingomis šv. mišiomis 9 val. Po pamaldų, svetainėje bus laikomos sesijos.

Gerb. Blaivininkų kuopų prašome šiuo reikalu susidomėti, išrinkti atstovus į metinį seimą.

Centro Valdyba

SPAUSTUVĖ IR KALENDORIŲ DIRBTUVĖ

ATLIEKU
VISOKIUS SPAUDOS
DARBUS
Nuo mažiausių tikietėlių iki didžiausių langinių kortų.
Mano kainos sutinkamos

Išdirbu Sieninius
KALENDORIUS
Lietuviškus, Amerikoniškus ir Importuotus.
Liet. 4 už $1; 12 už $2.50
Pramonėms ir Agentams Specialės Kainos.

S. L. ZAPENAS
292 LAWRENCE ST. Tel. 28231 LAWRENCE, MASS.

IŠ DIDŽIOJO NEW YORK'O IR NEW JERSEY

IŠ KARALIENĖS ANGELŲ PARAPIJOS ISTORIJOS

Karalienės Angelų parapija susitvėrė rugpiūčio mėnesyje 1888 metais. Jos vardas tuomet buvo šv. Jurgio parapija. Pirmoji bažnyčia buvo atidaryta North dešimtos gatvėje ties Berry gatvės. Ten išsilaikė pustantrų metų ir persikėlė į Grand gatvę. Kada iš protestonų nupirko dabartinę bažnyčią (1895 m.) tik tada pasivadino Karalienės Angelų parapija.

Pirmas jos tverėjas buvo kun. Juodišius klebonavęs nuo 1888—1893 m. 1888—1895 laikotarpį parapijos vadovybė keliais atvejais mainėsi. 1895 metais dabartinis Chicago kardinolas Jo Em. Mundelein būdamas diecezijos kanceliu buvo ir šios parapijos administratorius. Jau jis gyveno dabartinėje vietoje. 1896—1898 m. administaravo kunigas V. Kraučiūnas. Kun. A. M. Milukas čia taipgi kunigavo nuo 1899 metų balandžio m. ligi 1900 m. vasario mėnesio, kada kun. V. V. Varnagiris pradėjo klebonauti. Kun. V. V. Varnagiris išbuvo ligi rugsėjo pabaigai 1914 metų. Dabartinis klebonas kun. S. P. Remeika išsišventino Brooklyne geg. 23 d. 1910 m. Vikaravo prie kun. V. V. Varnagiro pusantrų metų. 1915 metais išvyksta į Hartford, Conn., vėliaus į Utica, N. Y. ir grįžta Brooklynan už pusantrų metų. Sugrįžęs vikarauja 6 mėnesius amerikonų parapijoje Our Lady of Mercy (ties Fulton g-vės C. Brooklyne). Paskirtas vėl pas kun. V. V. Varnagirį ir šiam apleidžiant Brooklyną (1914 m. rudenyje) tampa vietos klebonu. Kun. S. P. Remeika šiemet geg. 24 d. Klaščiaus svetainėje bankietu minėjo savo 20-ties kunigystės metų sukaktuves. Paraijoje nuo birž. 26 d. 1929 m. vikarauja kun. J. Balkūnas. Praeityje parapijoje vikaravo kunigai: J. Bukaveckas, Pr. Jakštys, A. P. Kodis, J. Švagždys, P. Daugis, P. Vanagas, N. Petkus, J. Janušas.

Nuo pirmų metų ligi šiol buvo 5,934 krikštai (trūksta 3 metų skaitmenų), šliūbų 2,422 (trūksta 3 metų skaitmenų) ir palaidojimų 464 (tik nuo 1908 m.).

Karalienės Angelų par. buvo pirma lietuvių parapija Brooklyne, ji pagimdė dar 3 parapijas. Šiandien priskaitoma joje arti 600 parapijonų (šeimų ir pavienių), turi gražią mūro bažnyčią, mūrines klebonijas ir mokyklą. Turtas siekia į porą šimtų tūkstančių dolerių. Tik trumpai iš statistinių parapijos žinių.

Par.

Prof. A. Didžiavičius
MUZIKOS MOKYKLA
SMUIKA-PIANAS
Lekcijos duodamos privačiai kaip mažiems taip ir suaugusiems sulig programo Muzikos Konservatorijų. Pamokos aiškinamos lietuvių kalboje.
739 Columbia Rd., Dorchester
Tel. Columbia 0176

BROOKLYN, N. Y.

Vestuvės

Lapkr. 9 d. Karalienės Angelų bažnyčioje 4:30 val. p. p. kun. S. P. Remeika liūdijo moterystės sakramentą tarp Michael J. Donovan ir Angelos Krapukaitytės.

Lapkr. 16 d. moterystę priims: Pranas Bacius su Veronika Navikaite; Salvator Blauder su Ona Naruškiute. Abiejų apeigos bus 4:30 val. p. p. Karalienės Angelių bažnyčioje.

Susirinkimo nebuvo

Pereitą penktadienį turėjo įvykti Vytauto komiteto posėdis pas kun. N. Pakalnį. Dėl daugelio narių neatsilankymo susirinkimas neįvyko. Komitetó sekretorius praneš kito susirinkimo laiką ir vietą.

Mokykla

Karalienės Angelų par. lietuvių kalbos mokykloje po dirmavonei sumažėjo vaikų skaičius. Gaila, kad nekurie tėvai kelių centų knygų apmokėjimui gailėdamies sulaiko vaikus namieje. Mokėti lietuviškai skaityti ir rašyti yra brangus turtas. Tėvai, nesigailėkit mažo pasiaukojimo savo vaikeliams. Mokykla atdara: ketvergais 5—7 val. p. p. ir subatomis 2—5 v. p. p.

Bus traukiama

Karalienės Angelų par. leidžiami aukso pinigų laimėjimai bus traukiami lapkr. 15 d. par. choro vakarą Transfiguration salėje. Beje, kas pirks 75c. arba $1.00 tikietą taipgi gali laimėti gražią floor lamp. Bus įžangos prizas. Visi į choro vakarą!

Važiuos seimelin

Lapkr. 19 d. 2 val. p. p. Wilkes Barriuose Redington Hotel įvyks antras šiais metais Kunigų Vienybės Seimelis. Į šį seimelį vyks nekurie apylinkės kunigai. Sužinota, kad tikrai važiuos kun. N. Pakalnis ir kun. J. Balkūnas. Manoma, kad su jais dar keli važiuos.

Lapkr. 16 Newarke

Tą dieną Newarke 4 val. p. p. Šv. Trejybės bažnyčioje laikys pamokslą per Vytauto D. pamaldas kun. Pius Karalius. Vytauto D. šventėje Elizabethporte sakė pamokslą kun. J. Balkūnas.

Šimtmečio sukaktuvės

Lapkr. 27, 28, 29 ir 30 d. šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje (Lewis ir Willoughby Aves.) bus švenčiama stebūklingojo medalio (Miraculous Medal) šimtmečio sukaktuvės. Jau suėjo šimtas metų, kai seselei Katarinai Laboure apsireiškė Panelė Švenčiausia Rue du Bac Paryžiuje. Lazaristų tėvai švęs šias sukaktuves šv. Jono seminarijoje ir kolegijoje. Tarp aukų asmenų šventėje dalyvaus: Vysk. Thomas E. Molloy, S. T. D., Jo Em. Kardinolas Patrick Hayes; Vysk. Thomas J. Walsh, D. D., vysk. William A. Hickey, D. D., vysk. John B. Peterson, D. D., ir vysk. Aloysius J. Willenger, D. D.

Aukos Ateitininkams

Pas gerb. kun. S. P. Remeiką viešėjo kun. P. Karalius, Ateitininkų atstovas Amerikoje. Liet. katalikiškojo jaunimo namų statybai jau iš šių asmenų gautos aukos: J. Garšva — grab. $30.00, Pranckaičiai V. ir A. — $25.00, kun. J. Balkūnas—$15.00, p. Andraitis — $5.00, Vikrikas A. — $2.00 ir Tautkus A. $2.00. Gerb. atstovas taria nuoširdžiai ačiū.

Žinutės

— Kunigų Vienybės susirinkimas lapkr. 13 d. 2 v. p. p. pas kun. P. Vanagą, Jersey City.

— Panelės Adelė ir Elena Mikelevičiutės iš Pittston, Pa., svečiavosi pas Balkūnus, Maspethe.

— Kūdikis Adelė Mikalauskaitė buvo palaidota Šv. Trejybės kapinėse lapkr. 8 d. iš Karalienės Angelų bažnyčios.

— P. V. Makackienė, 99—15—203 St., Hollis, L. I., jau metai kai serga. Buvo vasarą išvykus į ūkį. Grįžo, bet sirguliuoja. Linkime sveikatos.

— Tikietai smarkiai pardavinėjami dėl vakaro lapkr. 15 d. Transfiguration salėje.

— Metinės ekzekvijos su 3 mišiomis už a. a. Karolį Mogėnį bus Karalienės Angelų bažnyčioje lapkričio 13 d. 9 val. ryto.

— Jau vargoninkai pradėjo nešioti į namus kalėdines plotkeles. Praneškite savo naujus antrašus.

— Kun. P. Karalius lanko biznierius dėl aukų ateitininkų namams Kaune. Remtina misija.

— Antonina Remeikaitė, buvusi kun. S. P. Remeikos šeimininkė, lapkr. 9 d. ištekėjo Lietuvoje (Šiaulėnuose).

— Lapkr. 11 d. įvyksta Katalikų Spaudos Komisijos svarbus posėdis pas kun. S. P. Remeiką.

— Šį "Darbininko" numerį gavo kiekvienas Karalienės Angelų par. parapijonas.

— Atšalo oras. Miestas pradėjo šelpti bedarbius. Visi laukia geresnių laikų.

— Kada įvyks "Vaikelio Jėzaus" draugijos skyrių suvažiavimas? Šiais laikais draugija turi daug pašalpos reikalavimų. Šaukit seimelį.

— Lapkr. 23 d. Antanas K. Stankus ves Oną Tolišiutę. Šliūbas bus Karalienės Angelų bažnyčioje 4:30 v. p. p.

KAM REIKALINGA VIETA DEL OFISO
prašome kreiptis dėl visų informacijų "Darbininko" Administracijon.

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
D. A. ZALETSKAS
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
877 ir 443 Cambridge Street
Cambridge, Mass.
Telephone University 8831-W.

"BLUE COAL"
Tai geriausis kietas ir švarus anglis ką kada buvo išnešta ant žemės paviršiaus. Ilgai dega o mėlsva spalva patikrins jo vertę. Duok už sakymą šiandien. Tiktai patelefonuok
So. Boston 3403
BATCHELDER WHITTEMORE COAL COMPANY
463 Broadway, South Boston

VIETINĖS ŽINIOS

FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS

Sekmadienį, spalių 12 d., šv. Petro parapijos bažnytinėje svetainėje, įvyko A. L. R. K. Federacijos N. A. Apskričio specialis suvažiavimas. Dalyvavo iš So. Bostono, Norwoodo, Cambridge ir Montello atstovai ir svečiai.

Šio suvažiavimo svarbiausias tikslas buvo išklausyti raportų Vytauto Didžiojo sukaktuvių rengimo komisijos.

Pranešta, kad spalių 12 d. paminėjimas pavyko. Atlikta gražus darbas, išgarsinta Lietuvos, Didžiojo Kunigaikščio ir lietuvių vardas. Be to, liko šioks toks ir pelnas, kuris nutarta pasiųsti Vilniaus našlaičiams.

Suvažiavime pasirodė aiškus ir vieningas katalikų nusistatymas dirbti Federacijoje, organizuoti skyrius ir plėsti jos tikslą. Iš dvasiškių dalyvavo kun. F. Virmauskis, kun. J. Švagždys ir kun. F. Juškaitis.

Nutarta kitą vasarą rengti didelį išvažiavimą. Tam išrinkta komisija.

Suvažiavimas vienbalsiai priėmė Vytauto Didžiojo sukaktuvių paminėjimui rengti ir sukaktuvių programo dalyviams šią padėkos rezoliuciją:

"Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Naujos Anglijos apskritys savo ekstra suvažiavime suvedus galutinas D. K. Vytauto jubiliejaus apvaikščiojimo apyskaitas paaiškėjo, kiek nuoširdaus darbo padėjo nemažas asmenų skaitlius iš tarpo dvasiškių ir svietiškių. Todėl susirinkimas vienbalsiai nutarė pareikšti savo nuoširdžią padėką J. E. Kardinolui, dabar išrinktam į Massachusetts guber. p. Ely, Bostono arkivyskupijos klebonams, p. Karbauskui ir kitiems nuoširdžiai pasidarbavusiems varoninkams, chorams, "Darbininkui" ir jo štabui, Advokatui Antanui Mileriui ir visems kitiems siems prie taip prakilnaus darbo."

Suvažiavimas užsibaigė entuziastingai. Visi pasižadėjo uoliau pasidarbuoti ir katalikų veikime, kuriam pritaria Bažnyčia ir Federacija.

Rap.

IŠ DRAUGIJŲ SĄRYŠIO SUSIRINKIMO

Lapkričio 5 d., įvyko Bostono Lietuvių Draugijų Sąryšio susirinkimas. Dalyvavo virš 40 atstovų, jų tarpe ir Susivienijimo Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos valdybos nariai.

Vytauto paminėjimui ruošimo komisija išdavė savo raportą. Pasirodė, kad darbas eina visu tempu, ir kad Bostono lietuviai vėl turės progos Vytauto atmintį pagerbti gražiomis iškilmėmis, kurios įvyks 10 val. iš ryto, jau esą susitarta su gerb. klebonu, kun. F. Virmauskiu. Taipgi esą baigiama sutvarkyti ir salėje, (Municipal Building) įvyksiąs 2 val. po pietų, programas. Programe sutiko dalyvauti Margareta Grybaitė ir Stasys Paura. Iš kitų artistų ir-gi esą tikimasi gauti bile dieną galutinis sutikimas.

Sąryšio iždininkas, A. Naudžiūnas, padalino dalyviams Vytauto medalius ir tikietus pardavinėjimui. Visi grožėjosi nepaprastai gražiai padarytais Vytauto medaliais, kurie bus duodami veltui perkantiems tikietą. Norintieji gali Vytauto medalius atskirai pirkti po 25 centus vieną.

Kalbėta apie sutvarkymą draugijų, dalyvausiančių bažnyčioje "in corpore." Po įvairių patarimų tas palikta galutinai sutvarkyti Užkvietimų ir Programo Komisijai pasitarus su draugijų valdybomis.

Po Sąryšio susirinkimo, minėta Komisija turėjo savo posėdį, kur aptarė bėgamuosius reikalus ir padiskirstė darbais. Nutarė kviesti jaunas lietuvaites, kurios turi tautinius rūbus žmonėms sodinti salėje.

Dalyvis

MOTERŲ DRAUGIJOS PARENGIMAI

Lapkričio 15 d., parapijos svetainėje, 492 E. 7th St., įvyks Lietuvos Dukterų po globa Motinos Dievo draugijos metinis balius. Grajis orkestra iš Brocktono.

Antra pramoga tos pačios draugijos, įvyko lapkričio 23 d. š. m. Vaidins veikalą "Savanorio duktė" arba "Pasiilgę Vilniaus."

Šiose abejose pramogose bus priimamos moterys ir merginos už pusę įstojimo. Gera proga dalyvauti parengimuose ir prisirašyti prie geros ir didelios moterų draugijos.

Parengimuose gali dalyvauti ir vyrai, jauni ir seni. Ypač jaunimas vaikinai ir merginos dalyvaukite. Visi turėsite "good time."

Rap.

PASEKMINGOS PRAKALBOS

Sekmadienio vakare lygiai septintą valandą, pobažnytinėje salėje, p. J. Jarošas, buvęs vietinio Federacijos skyriaus pirmininkas, atidarė to skyriaus surengtas prakalbas perstatydamas pakalbėti kun. Virmauskį. Šisai dėkavo miniai už taip skaitlingai susirinkimą ir kalbėtojams. Džiaugėsi iš So. Bostoniečių katalikų veikimo, ypač iš jų pereito Vytauto paminėjimo. Prisiminė reikalingumą jiems centro. Sakė, kad katalikams geriausias centras yra tai parapija, kuri yra plačios Bažnyčios dalimi (diocezijos, popiežijos). Tai tvirčiausioji įsikasos linija bei tvirtovė. Antras esąs mums centras, tai Federacija.

Kun. Juškaitis gražiai kalbėjo apie centrą, kuris jungtų nebe asmenys, bet draugijas. Ir tas reikalingas centras, anot gerb. kun. kalbėtojo, esąs mums Amerikoje lietuviams katalikams mūsų Federacija.

Panelė Šejefkintė paskambino pianu.

Kun. J. Švagždys kalbėjo labai iškalbingai, ilgai ir gražiai. Jisai ir juokais ir rimtais atsitikimais privedžiojo kaip žmogus iškrypęs iš tvarkingo katalikiško gyvenimo išsikrausto ir iš proto. Skaitė Brocktone anglų laikraštyje lietuvių komunistų viešą pareiškimą kad jie nieko bendro neturi šiemet su Vytauto apvaikščiojimais. Ir dėlto, kad Vytauto nėra buvę pasauly ir, kad jie nori būti geri Amerikos piliečiai ir tik Amerikos Lincolną ir Washingtoną gerbti.

P. A. Kneižis aiškino darbą ir pasekmes katalikų spalių 12 d. Vytauto Jubiliejaus apvaikščiojimo. Skaitė daug padėkos ir linkėjimų laiškų nuo augštų amerikiečių.

Kun. Virmauskis priminė susirinkusiems, kad p. Urbonas rodys dabar krutamuose paveiksluose So. bostoniečių maršuojančius Vytauto paminėjime. Ir būtų gera jam sumetus keletą centų.

Publika sudėjo $16.05. Komisija davė iš tų $5.00 ponui Urbonui, $5.00 geros literatūros skleidimo fondui ir $6.05 pridėjo prie likusių nuo Federacijos Vytauto paminėjimo — pasiųsti Vilniaus našlaičiams.

Prakalbas baigė p. Urbonas paveikslais ir gražia muzika.

Buvęs

PARAPIJOS IŠDIRBINIŲ PARODOS ORGANIZACIJOS SUSIRINKIMAS

Praeito ketvirtadienio vakare susirinko parapijos išdirbinių parodos rengėjai. Į rengėjų eiles užsiregistravo atstovai LDS. kuopos, L. R. K. Šv. Kazimiero Draugijos ir Saldžiausios Širdies Draugijos.

Išrinkta vadai sutaisymui krautuvių po du iš kiekvieno skyriaus. Jie turės planavimo susirinkimą pobažnytinėje salėje ateinančio ketvirtadienio vakare.

Apart keturių didžiųjų krautuvių bus dar bizniui stalai. Vienas jų bus tai saldainių stalas. Prie jo už vadę išrinkta panelė Marijona Kilmonitė. Jai padės ponia Siaurienė ir k.

Į daiktų išdirbinių parodos priėmimo komisiją išrinkta ponia Kiburienė, ponia Kasparavičienė, panelė O. Staniuliutė. Įvairių parodai daiktų taip pat stengsis gauti kiekvienas skyrius pasiekdamas savo prietelių kuoplačiausiai.

Išdirbinių parodos bėgy bus netik išpardavimai varomi bet bus statomi ir trumpi programėliai — "acts."

Užgirta, kad nešimas kontestinėms dovanoms skirti sprendėjus parinkti iš publikos.

Pranešta, kad parodai daiktai jau plaukia kad berniukai pasižymi staliorystėj. Jie yra padarę rašymui stalus, radios, aeroplanų, submarinų ir kitokių išgalvojimo produktų. Mergaitės?

Užsiinteresavo visas susirinkimas.

Kiba čia pridėti tai, kad mūsų ūkininkai gali daug papuošti mūsų parodą savais produktais. Ir jie galės gauti premijas.

Rep.

LDS. Kuopų Susirinkimai

WESTVILLE, ILL.

LDS. 75 kp. mėnesiniai susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį, sekmadieny, po 15 d., šv. Petro ir Povilo bažnytinėje svetainėje.

Valdyba

LAWRENCE, MASS.

LDS. 70 kp. susirinkimas įvyks lapkričio 16 d., tuoj po dvyliktai val. Taigi kviečiame visus narius atsilankyti į šį susirinkimą ir užsimokėti mėnesines. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti.

Valdyba

NEW BRITAIN, CONN.

LDS. 36 kp. susirinkimas įvyks sekmadieny, lapkričio 16 d. š. m. Svarbu, kad į šį susirinkimą ateitų visi nariai ir bent po vieną naują narį atsivestų prirašyti prie mūsų brangios organizacijos.

Nepamirškite užsimokėti duokles.

Valdyba

PROVIDENCE, R. I.

LDS. 11 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadieny, lapkr. 16, tuoj po sumos, bažnytinėj svetainėj. Svarbu, kad visi šiame susirinkime dalyvautį ir užsimokėtų duokles. Parodykime gražų pavyzdį kitiems.

DETROIT, MICH.

LDS. 72 kp. susirinkimas įvyks sekmadieny, lapkr. 16 d., tuoj po pamaldų, šv. Jurgio parapijos mokykloje. Visi kuopos nariai yra kviečiami atsilankyti į šį susirinkimą.

ATHOL, MASS.

LDS. 4 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks lapkr. 16 d., tuoj po mišparų, šv. Pranciškaus parapijos salėj. Kviečiami visi nariai atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis. Taipgi atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie šios kilnios organizacijos.

Kviečia Valdyba

CLEVELAND, OHIO

Lapkričio 12 d., 8 valandą vak. Lietuvių Salėj įvyks LDS. 51 kp. mėnesinis susirinkimas. Gerbiami nariai prašomi susirinkti. **Valdyba**

PARSIDUODA
arba išmainysiu
WOBURN—2 šeimynų 10 kambarių namas. Yra 2 steam šildytuvai, dviejų karų garažius, vištininkas, 1 akras žemės. Kreipkitės tarpe 6 ir 8 val. vak. CANTY, 44 E. Newton St., Bostone. (L.-7)

BRIGHTON, MASS.

Jau nuo kurio laiko draugijų susirinkimuose kalbama apie perėmimą lietuvių svetainės.

Lapkričio 5 d. dviejų draugijų Šv. Jurgio ir "Vienybės" komisijos turėjo susirinkimą. Minėtų draugijų komisijos susitarė svetainę pirkti, bet pageidavo, kad ir trečia draugija Šv. Vincento prisidėtų prie lietuvių svetainės palaikymo.

Tad lapkričio 14 d. įvyks Šv. Vincento draugijos specialis svetainės klausimą išspręsti susirinkimas. Visi nariai turėtų ateiti ir dalyvauti balsavime.

Svetainė lietuviams reikalinga ir ją tik gali užlaikyti draugijos.

Susitarusios draugijos palaikyti tautišką namą tariasi surengti koncertus-prakalbas, koncertą ir šokius, Padėkonės dienoje, lapkričio 27 d. Visi lietuviai turėtų dalyvauti.

Draugijos savo susirinkimuose svetainės palaikymo klausimą turėtų užbaigti be barnių ir dirbti gražų vieningą darbą.

J. R.

CAMBRIDGE, MASS.

Šv. Jono Krikštytojo draugija rengia linksmiausią balių lapkričio 11, 1930 (Karo Užbaigimo Dienoj), Cyprus Hall, 40 Prospect St. Pradžia 3 val. po pietų. Lietuviška muzika pradės griežti nuo 3 val. po pietų ir grieš iki 7 val. vakare. Joe McBride orkestra gries nuo 7 val. vakare iki 11:30 nakty. Įžanga vyrams 50 centų, moterims 40 centų.

Širdingai kviečiam visus atsilankyti.

Valdyba

Tel. So. Boston 0823
LIETUVIS DANTISTAS
DR. M. V. CASPER
(KASPARAVIČIUS)
511 E. Broadway, So. Boston
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 12 ryte ir nuo 1:30 iki 5 ir nuo 6 iki 8 val. vakare. Ofisas uždarytas subatos vakarais ir nedėldieniais, taipgi seredomis nuo 12-tos dieną uždarytas.
Taipgi nuimu ir X-ray

Lietuvis Dantistas
DR. S. A. GALVARISKI
(GALINAUSKAS)
414 Broadway, So. Boston
Tel. So. Boston 2800
Ofisas atdaras nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 1:30 iki 5:30 po piet ir nuo 6 iki 9 vakare. Šventą dieną pagal susitarimą

Tel. So. Boston 2660
LIETUVIS DANTISTAS
A. L. KAPOČIUS
251 Broadway, South Boston
("Keleivio" name)
Ofiso valandos nuo 9 iki 12, nuo 1:30—6 ir nuo 6:30—9 vakare. Seredomis nuo 9—12 val. diena. Subatomis nuo 9 iki 6 vak. Nedėliomis nuo 9 iki 12 (pagal sutartį).

Tel. Porter 3789
JOHN REPSHIS, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvis Gydytojas
Ofiso Valandos: 2—4 ir 7—9
881 Mass. Ave., arti Central Sq.
Cambridge, Mass.

PRIE GERO GYDYTOJO REIKIA KREIPTIS

delei pagydymo [illegible] kraujo, nervų ir [illegible] kų ligų. Kurie [illegible] nuo reumatizmo, [illegible] lių, vočių, sutinimų [illegible] šiaip kokių kuno [illegible] rėtumėt kreiptis [illegible] Atminkit, paštetravimo patarimas dykai visą šį [illegible]
Dr. Grady, 327 Tremont St. Boston, Mass.
Valandos: Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais 10—2 p. p., 2—5, 7—8 vakare; kitomis dienomis 10—12 tiktai.

IŠ DIDŽIOJO NEW YORK'O IR NEW JERSEY

Į SKAITYTOJUS

Jau 42 metai kai gyvuoja Karalienės Angelų parapija. 1888 m. prasidėjo Brooklyne liet. katalikiškas judėjimas tveriant lietuvių centrą — parapiją. Jau gyvavo tuometu lietuviškos draugijos. Daug jų pritverta, daug išnyko, keli pasiliko. Nė viena šventųjų vardais pasivadinusios šiandien nėra pilnai katalikiškos. Tik grynai religijinės, ir dabar kaipo tokios, gyvuoja.

Mūsų parapija daug pagelbėjo katalikiškam ir tautiniam judėjimui. Ji buvo vienintėlė parapija; iš jos gimė kitos Brooklyne parapijos. Parapijonys visuomet pasižymėjo susipratimu ir tuosnumu. Tik su laiku atsiradus įvairiems socializmo ir bedievybės pakalikams, laisvės ir tautybės obalsiais suvedžiojo silpnuosius lietuvius. Kokia iš jų dabar nauda lietuvybei arba tikėjimui? Jokios nėra naudos. Jie tautybės tranai.

Tik susipratęs katalikas yra šimtanuošimtis patrijotas. Jam rūpi lietuvybės palaikymas ir krikščionybės skleidimas. Remia savo parapiją ne vieną, du kartu, bet visada. Jis nepasitenkina tik velykose ir kalėdose atlankyti savo bažnyčią, bet kas sekmadienį. Visus parengimus skaito savo reikalais, k. p., bazarus, koncertus, vakarus, paskaitas. Ištikimai atlieka savo dvasines pareigas. Katalikiškos draugijos, katalikiška spauda, tai jo idealas. Pilnas katalikų veikimas yra lietuvybės atspara. Mūsų tad yra noras ir pastangos stiprinti parapijos veikimą. Neužtenka lietuviui įsirašyti parapijon ir velykinę atlikti. Neužtenka į bažnyčią eiti sekmadieniais ir vieną valandą Dievui garbę atiduoti. Parapijos veikimas yra platesnis. Metų bėgyje įvyksta bažnyčioje Triduum, rekolekcijos, keturdešimtės ir kitos pamaldos. Mūsų didžiulis choras ruošia vakarus, vakarienes, koncertus. Visiems dera chorą remti, nes jis visada kuogražiausiai pasirodo. Parapija ruošia ar bazarą, pikniką ar šokius, visų pareiga atsilankyti. Gyvuoja ir dirba draugijos, kaip, tretininkės, ražančiaus, sodalicijos, apaštalystės, našlaičių, sąjungiečių, darbininkų, susivienijimo, federacijos ir k. Visos jos remtinos ir kiekvieno prievolė ar prie vienos ar kitos rašytis. Nepriguliš nė prie vienos šių draugijų, negali skaitytis geru parapijonu. Draugijinis veikimas yra būtinas katalikiškoje akcijoje. Jau pribrendęs laikas gerai įsisamoninti, kad būti katalikas ir neremti katalikiškų darbų yra nesuderinama. Nesąmoningas yra įsikalbėjimas, kad religija tenesikiša į visuomeninį gyvenimą. Tai pasenusi laisvamanių meškerė.

Parapijoje svarbią rolę lošia katalikiškas laikraštis. Daug kartų iš sakyklos įspėjome klausytojus neskaityti ir neremti nekatalikiškos spaudos. Mūsų apylinkę aprūpina "Darbininkas" su įvairiausiomis žiniomis. Aš raginu ir prašau kiekvieną parapijoną ir biznierių užsirašyti "Darbininką" ir jame skelbtis. Užsiprenumeruoti galima klebonijoje, per vargoninką kalėdojant, "Vytauto" spaustuvėje (554 Grand St.) arba per laišką tiesioginiai. "Vytauto" spaustuvė yra katalikiška įstaiga ir verta paramos. Prie spaustuvės yra knygynas ir devocijonalų krautuvė.

Baigiant kreipiu skaitytojų dėmesį į parapijos choro rengiamą vakarą lapkr. 15 d. š. m. Transfiguration salėje. Praeityje šie vakarai visados buvo sekmingi. Tikiuosi šiemet visi prijaučią vakaran atsilankys.

Kun. S. P. Remeika

KUN. JONAS BALKŪNAS, Karalienės Angelų par. vikaras, Katalikų Federacijos vice-pirmininkas.

MUSŲ SIEKIAI

Kiekvienas žmogus turi siekį bei tikslą. Jis gyvena su siekiu, jis dirba su siekiu. Draugija turi siekį, egzistuoja dėl jo ir darbuojas dėl jo. Žmogus nesitenkina savo individualiu gyvenimu, jis rišasi su artymu draugijoje. Draugijos tokiu būdu sudaro visuomeninį gyvenimą. Nuoseklus darbas reikalauja nustatyto ir derinčio siekio. Nuosekliai draugijos narys derina savo privatų siekį su draugijiniu siekiu. Vadinasi, jo gyvenimas derinasi su draugijiniu gyvenimu, kad geriau pasiekus galutiną siekį. Tas natūralu ir protinga.

Katalikas tikis ir gyvenąs tikėjimu siekia gyvenimo tobulybės ir Aukščiausio Gėrio. Jis tvarko gyvenimą krikščionybės dėsniais. Kas priešinga tiems principams, kas jas griauja arba tik neigia, jis tą kovoja. Tuo labiau nesideda prieštaraujančion draugijon. Tas natūralu ir protinga. Jei kitaip elgtųsi, jis save kovotų, sau prieštarautų, atsižadėtų savo pasaulėžvalgos. Tas nenatūralu ir neprotinga. Kas mano galįs būti katalikas ir niekinti kas katalikiška, slėpti tikėjimą, remti prieštikybinius raštus, tas save apgaudinėja. Tai nėra plačių pažiūrų požymis. Nėra plačių pažiūrų požymis priklausyti prie "bespalvių" organizacijų, skaityti jų laikraščius, remti jų reikalus. Nėra plačių pažiūrų požymis toleruoti kitų klaidingas nuomones, nusistatymus, eiti kompromisan su netiesa. Tuo labiau būti prieštikybinių draugijų nariu nėra plačių pažiūrų požymis. Katalikas tikis į Bažnyčios mokymą, gyvenimą ir prigimtį gerai pažįstąs ir stengiąs juos normuoti Kristaus mokslu yra plačių pažiūrų. Jis nuoseklus ir nedvejoja. Priverstinai, neužmeta kitiems savo pasaulėžvalgos, bet bando aiškinti ir įtikinti. Jis ne demagogas, bet supranta, kad tiesa ir netiesa, grožis ir negrožis nesuderinami. Jis ne bigotas, pažįstąs kitatikių klaidą, toleruoja jų tikėjimą ir sergsti tikinčiuosius visais galimais būdais. Žodžiu, rūpi gyvenimas ir siekis taip savo taip artymo. Toks yra susipratęs katalikas.

Katalikų akcija reiškia ne vien darbą bažnyčioje, bet ir už bažnyčios, kas tik liečia dorą. Socialis veikimas reiškiasi draugijose. Tas veikimas nukreiptas tikslo linkmėn—Visa atnaujinti Kristuje. Visų tad draugijų ir pavienių pastangos persunkti gyvenimą Kristaus dvasia. Subendrintas toks veikimas dabar koncentruojasi Federaijoje. Susipratęs katalikas yra federantas. Organizatyviame darbe pasireiškia galė. Kiekvienas katalikas, kiekviena organizacija susijungusi Federacijoje sudaro katalikų akcijos armiją prieš kurią stovi ligota lietuviška visuomenė. Stiprėjant Federacijai, daugėjant akcijos kareiviams, silpnės visokių istų ir prieštikybinių pastangos. Pirmi įrankiai panašiam sustiprėjimui glūdi mūsų pavieniose draugijų kuopose. Katalikų pasaulionių vadų išauklėjimas yra būtinas. Suvienijus pasaulionius su dvasininkija po vyskupų ir hierarchijos priežiūra ir direkcija, realizuojamas Pop. Pius XI pageidavimas. Tolimesni siekiai — sujungti draugijas apylinkėje, vėliaus jungtis centralinėje organizacijoje. Taip turi būti suorganizuota katalikiška visuomenė. Jei kur-ne-kur ji nesuorganizuota, arba sunkiai vienijasi, tai tik dėlei nepilno katalikiško įsisamonijimo, nepilno savo siekių supratimo. Mūsų pareiga vienas kitam padėti, vienas kitą pamokinti. Tas reikalauja organizatyvaus darbo. Mes to siekiame.

Kun. Jonas Balkūnas

BROOKLYNO IR APYLINKĖS LIETUVIAMS

Šiuomi pranešama, kad Jurgis Tumasonis yra įgaliotas rinkti "Darbininko" prenumeratas, pagarsinimus ir spaudos darbus. Jo adresas:

J. TUMASONIS,
1356 E. 91 St., Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAS

Kam reikalinga pirkti vyriškus drabužius prašau prie manęs kreiptis, nes aš reprezentuoju vieną iš geriausių firmų. Dabar yra atėję sampelini žieminių drabužių ir gausite pigiai ir gerai. JONAS JAROŠA, 225 L St., So. Boston. Tel. S. B. 0394-W.

"VYTAUTO" SPAUSTUVĖ

ATLIEKA VISUS SPAUDOS DARBUS

Vienintėlė Katalikų Spaustuvė ir Krautuvė Apylinkėje

Parsiduoda: maldaknygės, rožančiai, škaplieriai, medalikėliai, kryžiai, stovylos ir k. Galima gauti įvairaus turinio knygų.

Prie Spaustuvės
"DARBININKO" AGENTURA

Apylinkės lietuviai teužsisako ir teperka "Darbininką" per "Vytauto" spaustuvę. Priimame visus "Darbininkui" apgarsinimus, darbus bei užsakymus.

"VYTAUTO" SPAUSTUVĖ
554 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone: STAGG 0706
DR. BLADAS K. VENCIUS
DANTISTAS
X—RAY
Namų Telefonas: Michigan 4273
VALANDOS:
Nuo 9—12 iš ryto, 2—8 vak.
Šventadieniais susitarus
499 GRAND STREET
(kampas Union Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: Stagg 9105
DR. A. PETRIKA
(PETRICK)
LIETUVIS DENTISTAS
221 S. 4th St., Brooklyn, N. Y.
X-Spindulių Diagnoza
Gazo Anestetika
VALANDOS:
Nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare.
Penktadieniais ir šventadieniais tik susitarus.

Tel. Greenpoint 4428
DR. JOHN WALUK
VALANDOS:
8—10 A. M. 1—2 & 6—8 P. M.
Sekmadieniais pagal susitarimą
161 NORTH SIXTH STREET
BROOKLYN, N. Y.

AMSTERDAM, N. Y.

Vakaras pavyko.

Spalių 26 d. š. m. "Birutės" dr-ja vaidino "Rytų Pilis," dramą 5-se aktuose. Vaidinimas buvo gražus, nes megėjai buvo rinktiniai ir pritaikinti savo rolėse. "Birutės" d-ja vyrų neturi, taigi kreipėsi prie kiekvieno asmeniškai, kad paimtų roles.

Vaidino šie asmenys: Levensonas nedorasis — J. Kazlauskas, Izabela, kunigaikščiūtė — V. Kisieliūtė, Daumantas, Izabelės vyras — B. Velička, Vincukas, jų sūnus — M. Kerbelaitė, Anelė, Daumanto puseserė — S. Kučinskaitė, Agota, tarnaitė — V. Samauskaitė, Danielis, Daumanto draugas — K. Inčiūra, Severinas, kunigaikštis — M. Kerbelis, Minkevičius, teisėjas — P. Lalas, Barbora, jo dūktė — V. Karučiutė, Petras, jų sūnus — S. Šlaveikis, Magdė — O. Stašaičiutė.

Apart veikalo buvo solo, duetų ir kitokių pamarginimų. Solo dainavo Aučiuniutė. Pertraukose grajino jaunųjų orchestra, pianu S. Kisieliutė, S. Kibarčiutė smuika, V. Railiutė "banjo," J. Dirsė.

Vakarėlis buvo labai gražus ir megėjai vaidino artistiškai. Pelnas buvo skiriamas Did. Vytauto Komitetui.

Aš.

Iš NEW YORKO ir New Jersey valstijų daugiau žinių telpa 7 puslapy.

Tas, kas, būdamas jaunas, neturėjo aukštų idealų, iš tikrųjų nėra buvęs jaunas.—Prof. St. Šalkauskis.

Tel. Stagg 5043 Notary Public
M. P. BALLAS INC.
BIELIAUSKAS
Graborius ir Balsamuotojas
734 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Mitchell 2—0656
VINCAS ADOMAITIS
GRABORIUS
195 Adams St., Newark, N. J.
Netoli New York Ave.
Gyv. vita: Tel. Bergen 3—6331

Tel. 2320 Greenpoint
JOSEPH GARSZVA
GRABORIUS
—IR—
BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Tel. Stagg 0783 Notary Public
JOSEPH LEVANDA
(Levandauskas)
GRABORIUS
107 Union Ave., Brooklyn, N.Y.

KLAŠČIAUS
CLINTON PARKAS
Piknikams, baliams, koncertams, šokiams ir visokiems pasilinksminimams smagiausia vieta Brooklyne-Maspethe. Jau laikas užsisakyti salę žiemos sezonui.
JONAS KLAŠČIUS, Sav.,
kamp. Maspeth ir Betts Ave.
Maspeth, N. Y.

Tel. Newtown 4464
ANT. J. VALANTIEJUS
LAISNIUOTAS GRABORIUS
IR BALSAMUOTOJAS
Apdrauda Visose Šakose
Notary Public
54—41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti Grand St.,
MASPETH, L. I., N. Y.

MOT. LAUKUS, Fotografas
214 Bedford Ave., Brooklyn

Karalienės Angelų Parapijos Choro Vakaras, Subatoje, Lapkričio 15 dieną, 7:30 val. vakare Transfiguration Salėje Marcy Ave. ir Hooper St. kampas. Statoma "KERŠTINGA MEILĖ," Tragedija "PIRŠLYBOS," Komedija ir kiti. Choras padainuos naujausias dainas, tarp kurių komp. J. Žilevičiaus dainas "Anoj Pusėj Ežero." Bus "Medinių kareivių" Baletas. Įžanga 50c. 75c. ir $1.00. Pelnas pusiau su parapija. Kviečia Choras ir Klebonas.

Pastaba: Pradžia Griežtai 7:30 valandą vakare.